

Електропривреда

Лист Електропривреде Црне Горе АД Никшић

ГОДИНА: XXX

БРОЈ 314

НИКШИЋ

29. ЈУЛ 2008.

ISSN 1805136

**Влада,
Министарство,
Електропривреда:
Покренут развој енергетике
(Alea iacta est!)**

ПОДГОРИЦА

Кањон Платије - Морача

УВОДНИК

КОРАК НАПРИЈЕД (II)

Корак напријед је био наслов једног од недавних наших уводника. Тада смо као једно од веома сложених и значајних питања, коментарисали резултате настојања Електропривреде да у процесу реструктурирања фирме пронађе такав облик организације који би значио усклађивање специфичности електроенергетског система Црне Горе и директива ЕУ.

Како је све у вези са Електропривредом комплексно и у центру великих расправа, такве су биле и активности и одлуке, међу којима су неке, након вишегодишњег рада, конкретизоване у последњих мјесеци, или више дана.

Иако је ријеч о питањима од којих се само нека директно односе на Електропривреду као фирму, све је дубоко повезано са системом који прати далекосежне потребе друштва, па зато заслужују посебну пажњу, а најмање и мјесто у овом уводнику.

Први пут, након 26 година од пуштања у погон ТЕ Пљевља, за колико није направљен ни један производни електро енергетски објекат, Црна Гора је коначно добила прецизна одређења за конкретне пројекте извора ел. енергије, прецизне рокове за почетак процеса њихове изградње и прецизно дефинисане начине њиховог финансирања. У свему томе једнако је важно што су одлуке искристалисане на искуствима и добром знању, по којима се на животну средину и природне љепоте гледа и као на извор задовољстава и као на могућност корисне примјене, мада се о томе друкчија реаговања сигурно неће моћи избјећи, јер кад неко жели да нађе изговор за оно што ради, увијек може наћи изванредан разлог.

Но, показана енергичност оних који су водили наведене актив-

ности и који доносе одлуке, као и ауторитет ангажованих стручњака на изради програма и дефинисању најбољих пројеката, али и стање електроенергетског система, посебно све дубља зависност од увоза, те велика заинтересованост страних инвеститора увјерљиво говоре да се коначно кренуло у коришћење значајних природних ресурса и пуни развој енергетике а тиме и укупне привреде Црне Горе. Тако најављена градња четири хидроелектране на Морачи, градња другог блока ТЕ Пљевља, докапитализација Електропривреде са око 300 милиона еура, организационо спајање Рудника угља и ТЕ Пљевља у јединствену цјелину ЕПЦГ, али и низ других пројеката који ће се реализовати улагањем од око двије милијарде еура, подухват је за поштовање и за много веће државе и успјешније економије. Неизбјежно је, међутим, рећи и да је у свим тим пројектима инкорпориран препознатљив став Електропривреде Црне Горе. Због тога је логично да од тих активности из позиције привредног друштва чија је то дјелатност, ЕПЦГ очекује добар крајњи резултат, повољно рјешење, излаз и да је у ствари све то велики корак напријед и за ЕПЦГ и за Црну Гору.

Ж. Ћ.

**ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА
ЦРНЕ ГОРЕ**

Предсједник Одбора
директора
Срђан Ковачевић

Извршни директор
Ранко Војиновић

ЦЕНТАР ЗА ОДНОСЕ
СА ЈАВНОШЋУ
Руководилац и главни
и одговорни уредник
Жарко Ћетковић
Редакцијски одбор:
Гојко Кнежевић,
предсједник
Зоран Ђукановић,
Мирко Килибарда,
Жарко Ћетковић,
Ана Грего и
Госпава Голубовић
Новинар - координатор
Биљана Митровић

Компјутерска
обрада:
Видоје Зековић

Адреса редакције:
Улица Вука Караџића 2
Никшић
Телефони:
083/204-130, 214-252
Факс:
083/214-252
E - mail: listepcg@cg.yu
Web site: www.epcg.cg.yu
Штампа: ОБОД- Цетиње
Тираж: 2500
Издавач: Електропривреда
Црне Горе А.Д. Никшић

ВПС ЦГ И ЕПЦГ
ПОЗЛАЂЕНО СПОНЗОРСТВО странице 5 - 6
ОРГАНИ УПРАВЉАЊА
Скупштина акционара ЕПЦГ
Сложени услови рада и послопвања странице 7 - 9
Одбор директора ЕПЦГ
Срђан Ковачевић предсједник ОД,
а Ранко Војиновић извршни директор ЕПЦГ страница 10
ИЗБОРИ И ИМЕНОВАЊА
Биографски подаци странице 11 - 12
КОНФЕРЕНЦИЈЕ
Међународна енергетска конференција:
Енергетски развој Црне Горе:
будућност, шансе и изазови странице I - XVII
ФЦ ПРОИЗВОДЊА
ХЕ Пива
Почиње друга фаза
реконструкције и модернизације страница 13
ФЦ ПРЕНОС
Електропренос
Реализацијом развојних пројеката
до поуздане преносне мреже страница 14
НДЦ
Експлицитним аукцијама до
заинтересованих купаца страница 15
ДВ екипа у Бијелом Пољу
Посао без радног времена странице 16 - 17
ФЦ ДИСТРИБУЦИЈА
ЕД Бијело Поље
Губици ел. енергије под посебном пажњом странице 18 - 19
ЕД Бар
Реконструкција трафо реона -
тежиште активности страница 20
ЕД Улцињ
Поузданији напон у туристичкој сезони страница 21
СИНДИКАТ
Радничке спортске игре
Прије свега дружење странице 22 - 25
СТРУЧНИ ПРИЛОГ
Проф. др Мишо Бурић
Испитивање напонског стања
на карактеристичним мјестима
цјевовода ЦЗ у ХЕ "Перућица" (II) странице 26 - 28
АКЦИЈЕ
Клуб добровољних давалаца крви
Добар одзив у Подгорици страница 29
СЛУЖБЕНИ ПРИЛОГ
Интерни оглас страница 17
ПОСЈЕТЕ
Страни студенти електротехнике у ЕПЦГ
Упознавање са најбољом
црногорском фирмом страница 15
ЉЕТОВАЊЕ
Љетовање у организацији ЕПЦГ
Као и прошле године страница 19

ВАТЕРПОЛО РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА ЦРНЕ ГОРЕ ПРВАК СТАРОГ КОНТИНЕНТА

Позлаћено спонзорство

■ Електропривреда прва препознала вриједност коју треба подржати

Ватерполо репрезентација Црне Горе је на Европском првенству у Малаги освојила прво мјесто и заслужено се окитила златном медаљом. Наши шампиони на путу до крова Европе као дебитанти победили су свјетског, олимпијског и европског првака и тако оправдали подршку државе, али и подршку коју им је уочи великих такмичења (Финални турнир свјетске лиге, Европско првенство, Олимпијске игре) прва пружила Електропривреда Црне Горе као генерални спонзор, о чему је прошлог мјесеца у Никшићу потписан Уговор о једногодишњем спонзорству којим је наша компанија, као најзначајнији привредни субјекат у држави, традиционално укључен у широк спектар донација и спонзорстава с намјером да позитивно утиче на разноврсне потребе заједнице, наставила са праксом пружања помоћи оним спортским колективима који на најбољи начин репрезентују Црну Гору.

Наиме, с обзиром да је црногорска ватерполо репрезентација требало да за-

почне изузетно значајан циклус такмичења, Електропривреда се одлучила за ову врсту подршке с увјерењем да ће то

на тим такмичењима, што се на најљепши начин и потврдило.

Образлажући ову одлуку приликом

П. Поробић, А. Тичић и др Радомир Миловић у ЕПЦГ приликом потписивања уговора о спонзорству

помоћи ватерполистима да се добро припреме и да остваре што боље резултате

потписивања уговора, др Радомир Миловић је истакао да је ватерполо спорт који

значајно допринosi промовисању наше државе и њеног имена и да ватерполисти постижу одличне резултате, због чега их је Електропривреда и препознала као колектив који треба подржати да би на највећим спортским смотрима свијета могли бити још успјешнији. Ова финансијска подршка, како је казао Миловић, је признање Електропривреде црногорским ватерполистима на постигнутим резултатима и њен допринос афирмацији тога спорта у Црној Гори, али и Црне Горе у свијету.

Захваливши се Електропривреди на разумијевању, потпредседник Ватерполо савеза Црне Горе Александар Тичић је изразио задовољство што је наша компанија препознала ватерполо као водећи спорт у Црној Гори. Он је нагласио да је ватерполо репрезентација једини представник наше државе у екипним спортовима на Олимпијским играма у Пекингу,

и да им је подршка свакако потребна, а финансијска потпора ЕПЦГ много ће им значити на путу ка циљу којем теже - да буду у врху европског и свијетског ватерпола. Тичић је том приликом обећао да ће наша репрезентација дати све од себе да оправда донацију, а то обећање су, на радост Црне Горе и испунили. Он је изразио наду да ће Ватерполо савез са Електропривредом Црне Горе као привредним гигантом по повратку из Пекинга продужити сарадњу до наредних великих такмичења.

А поред потписника уговора, овом свечаном чину присуствовао је и селектор Ватерполо репрезентације Црне Горе Петар Поробић показавши на тај начин колико им значи ова подршка Електропривреде.

Њему је посебно драго што је овај уговор потписан у Никшићу, јер то значи да ватерполо није спорт само приморских

крајева и желио би, како је казао, да ватерполисти и у граду под Требјесом, који је сједиште Електропривреде, играју важне утакмице, тренирају и афирмишу овај спорт.

-Подршка Електропривреде ће нам добро доћи, тим прије што се много и квалитетно ради и са младим селекцијама, што је основни предуслов да наредне четири године будемо у врху свијетског ватерпола. Улажемо огромни напор већи него икад, и имамо велику жељу и велике амбиције. Али, нећемо се хвалити, јер нас не чекају отворена врата, него трновит пут до звијезда, рекао је Поробић, још једном подсјетивши на бројне успјехе ватерполиста који и радују и обавезују.

Честитамо нашим шампионима и пожелимо им успјех и у Пекингу, да се заједно радујемо још једном њиховом трофеју.

Б.М.

Радост побједи црногорске репрезентације у финалној утакмици у којој смо освојили титулу првака Европе, са нашим ватерполистима подијелио је и председник Одбора директора Електропривреде Срђан Ковачевић који је истовремено и председник Управног одбора Ватерполо и пливачког савеза Црне Горе. Он је био са њима и током прве утакмице са земљом до-

маћином, Шпанијом, у којој је Црна Гора такође остварила побједу.

Колико год да је овај велики успјех обрадовао Црну Гору, за ЕПЦГ је значио макар мало више, јер је својим односом према овом савезу, а тиме и према учесницима тријумфа, у финансијском погледу, томе барем мало допринијела. У том смислу је и ова честитка ЕПЦГ.

Ж.Ћ.

Pokrećemo dobru energiju

Čestitamo vaterpolo reprezentaciji Crne Gore osvajanje prvenstva Evrope!

СКУПШТИНА АКЦИОНАРА ЕПЦГ

Сложени услови рада и пословања

■ Већином гласова усвојен Извјештај о пословању ЕПЦГ за 2007. годину

■ Донијета Одлука о разрјешењу досадашњег Одбора директора којем је овом скупштином престао мандат, а за нове чланове Одбора изабрани **Срђан Ковачевић, Миодраг Чановић, др Миодраг Катнић, Зоран Ђукановић, Никола Мартиновић, Драгутин Мартиновић и Веселин Баровић**

На шестој редовној Скупштини акционара Електропривреде Црне Горе, одржаној 30. јуна у Никшићу, уз присуство 27 акционара и пуномоћника који представљају 88,06 одсто укупног капитала Друштва, већином гласова усвојен је Извјештај о пословању Електропривреде за прошлу годину и донешене одлуке о усвајању финансијског исказа ЕПЦГ за 2007. годину са мишљењем ревизора и о именовању ревизора. На дневном реду био је и избор чланова Одбора директора, као и измјене и допуне Статута Друштва и Пословника о раду Скупштине акционара.

Предсједавајући овог скупштинског засиједања акционара, извршни директор Срђан Ковачевић је, прије преласка на дневни ред, информисао акционаре да се од последњег окупљања у суштини није промијенила структура акцијског капитала: држава је и даље власник 70,59 одсто, приватизациони фондови 17,17 одсто а грађани 12,24 одсто, те да је у претходној пословној години ЕПЦГ повећала свој основни капитал за 86.504.146,80 еура емисијом 9.932.388 нових акција у корист државе као већинског власника, тако да сада њен капитал износи 991.884.418,74 еура и подијељен је на 113.887.961 акцију.

Иначе, акције Електропривреде у прва четири мјесеца прошле године имале су највећи раст на тржишту хартија од вриједности, када су достигле вриједност од 11,79 еура. Након тога, и на њих се одразио општи тренд пада вриједно-

Легенда

сти акција у Црној Гори, и сада износе око 4 еура.

Створити услове за оснивање друштава са ограниченом одговорношћу

Ковачевић је такође информисао Скупштину да још нијесу реализоване одлуке овог органа о правном раздвајању Електропривреде и оснива-

као што су обавезност примјене јавних набавки на купопродаје и услуге између субјеката правно раздвојене ЕПЦГ, неусаглашеност енергетских лиценци и Макроорганизације правно раздвојеног Друштва, одређена неусаглашеност закључака Владе од 29. новембра прошле и 6. марта ове године којима се, поред правног раздвајања, намећу и обавезе до-капитализације, стратешког партнерства и повлашћеног финансирања у функци-

Легенда

њу друштава са ограниченом одговорношћу: Производње, Преноса, Дистрибуције, Снабдијевања и Електроградње, јер су се у предрегистарционом поступку појавила одређена ограничења,

ји реализације неопходних инвестиција за елиминисање дефицита ел. енергије. Ограничавајућа је такође и немогућност брзе израде и усаглашавања уговора ко-

јима би се уредио на нов начин организован електроенергетски сектор, као и нерегулисано власништво над целокупном имовином ЕПЦГ, а тиме и немогућност идентификације те имовине по зависним друштвима. У таквим околностима, ризици окончања процеса правног раздвајања се, како је казао Ковачевић, испољавају кроз обавезу да ДОО одмах након регистрације буду у купопродајама енергије и пружању услуга изложени јав-

и неправилно распоређеног регулаторног прихода, слабљење кредитно-инвестиционог потенцијала ЕПЦГ и њено гашење на крају 2008. односно 2009. године, немогућност докапитализације, стратешког партнерства и повлашћеног финансирања ради изградње нових и модернизације постојећих ел. ен. објеката, усложњавање поступка издвајања Преноса у посебно АД и довођење у питање реализације постојећих уговора о испо-

стојећих ел. ен. објеката се интензивно реализује. Већ су припремљени стручни елаборати о докапитализацији, стратешком партнерству и спајању Рудника угља и Термоелектране као полазни документи чији носилац може да буде само имовински и организационо јединствени ЕЕС са кредитно инвестиционим потенцијалом од милијарду еура.

Извршни директор је, затим, навео да у прошлој години од стране Регулаторне агенције за енергетику нијесу имали разумијевања за проблеме Електропривреде, што потврђују њене одлуке о одобреном приходу ЕПЦГ којима је драстично погоршан материјални положај Друштва, јер је умјесто прокламованог повећања прихода и цијена остварено смањење, које је имало директан утицај на крајњи пословни резултат у 2007. години. Он је скренуо пажњу на чињеницу да је ЕПЦГ све више изложена расту општинских захватања по основу комуналних такси и накнада за грађевинско земљиште и објекте, што постаје енормни и неодржив трошак и огрничавајући фактор развоја система и општег привредног развоја црногорског друштва.

О ПОСЛОВАЊУ ДРУШТВА

УСПЈЕШНО РЕАЛИЗОВАНИ БИЛАНС И СНАБДИЈЕВАЊЕ ПОТРОШАЧА

Сумирајући резултате рада и пословања за минулу годину, Ковачевић је констатовао да је ЕПЦГ радила у веома сложеним условима, али је, и поред тога, захваљујући пуном ангажовању управљачких и менаџерских структура и свих запослених, остварен ЕЕ биланс и обезбијеђено уредно снабдијевање потрошача, уз претежну реализацију мјера Пословне политике и годишњег Бизнис плана.

Подбачај производње

Говорећи о оствареној укупној производњи на прагу електрана од 2.044,7 GWh, или 13,5 одсто мање од плана, што је резултат подбачаја производње ХЕ услед неповољних хидролошких прилика и Термоелектране због недовољних испорука угља због чега је овај ел. ен. објекат чак пет пута непланирано излазио из погона, и бруто потрошњи ел. енергије од 4.646,7 GWh, или 1,1 одсто већој од планиране, Ковачевић је казао да је Електропривреда из других ЕЕС преузела 3.361,26 GWh, или 14,6 одсто више у односу на претходну годину, што у расходима ЕПЦГ износи 91.559.830 еура, те да на класичан увоз отпада 1.455,1 GWh, односно заједно са КАП-ом 2.167 GWh, и то је 16,8 одсто више у односу на Ребалансом планирани увоз. Истовремено је из ЕЕС ЦГ другим системима испоручен 759,1 GWh а транзитирано 1.280,9 GWh ел. енергије.

ним набавкама, а то значи да би се нпр. ДОО Производња и ДОО Снабдијевање, и поред црногорског дефицита од 30 до 40 одсто, морали изложити конкурентном тржишту што би имало неслагљиве штетне посљедице на потрошаче и цио ЕЕС. Ризици су, такође, и немогућност лиценцирања снабдијевања по оснивачким актима и Макроорганизацији правно раздвојене ЕПЦГ, због недејљивости постојећих лиценци на више субјеката, немогућност обављања дјелатности неких зависних друштава због недовољног

Губици на преносној мрежи у претходној години били су 2,65 одсто, што је 1 одсто мање у односу на 2004. годину, а то је, прије свега, резултат интерних мјера, али и реконенције I и II УСТЕ зоне, изградње ДВ 110 kV Подгорица-Цетиње, смањене производње ХЕ Перућица и већег промета енергије 400 kV водовима. На дистрибутивној мрежи губици су износили 22,8 одсто, или готово 7 одсто мање у односу на 2006. годину. Овакав резултат остварен је захваљујући мјерама Стратегије смањења губитака коју је на предлог менаџмента донио Одбор директора ЕПЦГ.

Што се тиче погонске спремности ел. ен. објеката, извршни директор је оцијенио да је она била на задовољавајућем нивоу, те да су редовни годишњи ремоти и реконструкције успјешно обављени.

У домену кадровске политике поента је стављена на рационализацију радне снаге, па је број запослених са 3181, крајем 2007. године сведен на 3090, што је остварено природним одливом, откупом радних мјеста, престанком радног односа због непосједовања валидних диплома и попуном упражњених радних мјеста хоризонталним помјерањем извршилаца на нивоу Друштва, а при том је задржана веома повољна квалификациона структура запослених према којима су уредно и на вријеме извршене све обавезе из Колективног уговора.

руци ел. ен. директним потрошачима.

Ковачевић је казао да су у таквој ситуацији пословодство и менаџмент дали предност сигурности функционисања система и његовим економским интересима у односу на динамику реформских процеса и, по њему, с правом застали са регистрацијом док се не отклоне наведене ограничења и ризици.

Насупрот овоме, Одлука ванредне Скупштине акционара од 31. марта о покретању поступка обезбјеђења услова за изградњу нових и ревитализацију по-

Губитак мањи него претходне године

Када је у питању финансијски резултат, Електропривреда је прошлу годину окончала са губитком од 7,87 милиона еура, што је за 16,6 милиона еура мање него претходне, али и 14,2 милиона еура више у односу на план.

По ријечима Ковачевића, пословни губитак је очекиван, прије свега због ниске цијене ел. енергије, умањене производње из домаћих извора, повећаног увоза, још увијек високих губитака на ЕД мрежи, повећаних зарада запослених, негативног салда размјене са ЕПС-ом, огромног раста комуналних такси и другог.

Укупан приход Електропривреде у прошлој години био је 261,6 милиона еура, или 11,81 одсто више од плана, а укупни расходи 269,5 милиона еура, и већи су од предвиђених за 5,23 одсто. Укупне дугорочне обавезе износе 58.572.604 еура, а укупан дуг по домаћим и ино кредитима 20.311.625 еура, док је укупна вриједност потраживања 121.625.000 еура, саопштио је извршни директор.

Он је нагласио да су посебно повећани издаци за локалне комуналне таксе и накнаде за коришћење вода и грађевинског земљишта и објеката, трошкови лиценци РА, порези на имовину и друго, те да забрињава незајажљиво понашање неких општина које су законска овлашћења схватиле као јединствену прилику за пуњење буџета на рачун прихода Електро-

привреде, што је даље неодрживо и што дестимулативно дјелује и на будуће инвеститоре и стратешке партнере.

Евидентно је, дакле, да и поред свих настојања, неки од кључних циљева Пословне политике и Бизнис плана нијесу потпуно остварени у 2007. години, али су сви они нашли приоритетно мјесто у плановима за ову годину и већ се увелико остварују, закључио је Срђан Ковачевић.

Примједбе акционара

Прије изјашњавања о Извјештају о пословању акционари су указали на крајње неприхватљив однос Регулаторне агенције за енергетику према Електропривреди.

Тако је Крсто Стевановић тражио од Скупштине да се одреди према јавним тврдњама представника регулатора, везано за извјештај о финансијском пословању, по којима је ЕПЦГ могла остварити добит од 10 до 14 милиона еура да је боље контролисала трошкове пословања у претходној години.

Он је такође питао зашто није конкретизован План Б и зашто у Извјештају о пословању нијесу обрађене последице заустављања приватизације ТЕ и Рудни-

ел. енергије, те њихови „савјети“ да се обрати пословним и кредитним банкама за помоћ када дође у тешку ситуацију, прије свега, због, како је казао, њихових одлука о тарифама које скупо коштају Електропривреду.

- Ми смо поднијели тужбу Управном суду против РА зато што је ово регулаторно тијело извршило дискриминацију потрошача, на начин што су на истом напонском нивоу одредили различите

немају грађевинску дозволу, па тако ни ел. ен. сагласност.

Ревизор: Објективно приказано пословање

Након усвајања Извјештаја о пословању, разматран је Предлог одлуке о усвајању финансијског исказа са прошлу годину са мишљењем ревизора који је оцијенио да „финансијски искази

Електропривреде у свим битним елементима истинито и објективно приказују финансијски положај Друштва и резултате пословања, те токове готовине за прошлу годину и састављени су у складу са прописима државе Црне Горе“. Овдје се напомиње да Друштво послује у таквом законском окружењу унутар државе које у знатној мјери ограни-

Василија Миличковић

тарифе за различите потрошаче. Надамо се да ће овај суд, поштујући правну државу и Устав као највећи правни акт, ускоро одлучити по овој тужби, рекао је Миличковић.

Он је забринут због неактивирања Плана Б и не може ни да замисли шта би се десило у оваквим условима подбачаја производње хидроелектрана да нијесмо имали Термоелектрану.

Миличковић је такође питао који ће то стратешки партнер уложити новац у фирму која током пословања планира милионске губитке, умјесто остваривања профита.

И представник фондова **Давор Докић** је закључио да није исто ако се приватизује профитабилно предузеће или оно које има милионски губитак. Јер у првом случају акције тога предузећа вриједје милијарду и по или двије, а у другом 400 милиона, као што је сада случај на берзи.

-То је огромна разлика за Црну Гору и Регулаторна агенција мора о томе да води рачуна па да донесе Закон о тарифама који ће онемогућити да се Електропривреда прода за неколико стотина милиона еура, а да истовремено неко стави сто милиона у свој џеп, казао је Докић.

Душко Божовић је примјетио да су губици на мрежи у прошлој години знатно већи од најављених и добио објашњење да губитке за готово три одсто повећавају нелегално прикључени објекти којима се због Закона о изградњи објекта не може фактурисати ел. енергија, јер

чавача његову способност да са главним потрошачима и повјериоцима преговара на комерцијалним основама.

У наставку је, сходно Закону о привредним друштвима и Статуту Електропривреде, за ревизора на период од годину дана, за кога је изабрана ревизорска кућа Дилог д.о.о. Подгорица као најповољнији понуђач на тендеру за обављање ових услуга.

На дневном реду овог скупштинског засиједања било је и доношење одлуке о разрјешењу досадашњег Одбора директора ЕПЦГ којима је овом сједницом престао мандат и одлуке о избору нових чланова овог органа.

За чланове Одбора директора изабрано је седам кандидата: шест које је предложила држава и једног на предлог фондова. То су **Срђан Ковачевић, Миодраг Чановић, мр Миодраг Катнић, Зоран Ђукановић, Никола Мартиновић, Драгутин Мартиновић** и на предлог фондова **Веселин Баровић**.

На овој скупштини донијета је и Одлука о измјенама и допунама Статута ЕПЦГ због потребе усаглашавања са одредбама Закона о привредним друштвима, односно са измјенама тог законског акта које су извршене крајем прошле године. На крају засиједања донијета је и Одлука о измјенама и допунама Пословника о раду Скупштине акционара ЕПЦГ на предлог Одбора директора, што је уско везано са претходном тачком дневног реда.

В.М.

ОЧЕКУЈУ СЕ ЗНАТНО БОЉИ РЕЗУЛТАТИ У 2008. ГОДИНИ

Поводом појединих примједби и оцјена мањинских акционара **Срђан Ковачевић** је истакао да је иза ЕПЦГ једна тешка производна година, али да ће ова, према досадашњим показатељима, бити знатно боља. Наиме, производња се одвија предвиђеном динамиком, а планира се да се реконструкцијом наших производних објеката до 2010. године производња из домаћих извора повећа за 350 до 400 милиона kWh, што је готово једна електрана. Ковачевић је казао и да има пуно активности на докапитализацији ЕПЦГ, односно да је велико интересовање стратешких партнера, те да због свега тога он очекује опоравак овог система већ од идуће године.

ка угља, због чега је, по њему, угрожен пројектовани развој ЕПЦГ. Зато је предложио да се уради анализа оправданости приватизације пљеваљских колектива и коначно почну рјешавати нагомилани проблеми.

И за предсједника Удружења мањинских акционара ЕПЦГ **Василија Миличковића** су несхватљиве и неприхватљиве јавне изјаве челника Регулаторне агенције да за Електропривреду није приоритетно стварање профита, већ да ово АД буде само сигуран испоручилац

ОДБОР ДИРЕКТОРА ЕЛЕКТРОПРИВРЕДЕ ЦРНЕ ГОРЕ

Срђан Ковачевић предсједник Одбора директора, а Ранко Војиновић извршни директор ЕПЦГ

Прва, конститутивна сједница Одбора директора Електропривреде Црне Горе, у новом сазиву, одржана је 2. јула 2008. године. Сједницом је до избора предсједника председавао **Веселин Баровић** као најстарији члан овог органа, а на дневном реду је, поред подношења информације о раду шесте редовне Скупштине акционара ЕПЦГ било и доношење одлука о избору предсједника Одбора директора, о разрјешењу досадашњег извршног директора и именовању новог извршног директора ЕПЦГ, а разматрана је и могућност да на професионалном раду у Друштву, осим предсједника, буду још два члана овог органа.

Информацију о раду шесте редовне Скупштине акционара ЕПЦГ која је одржана 30. јуна поднио је секретар Друштва **Миливоје Вујачић** који је саопштио да су на тој скупштини размотрени и усвојени следећи материјали: Извјештај о пословању ЕПЦГ за 2007. годину, Одлука о усвајању финансијских исказа ЕПЦГ за 2007. са мишљењем ревизора, Одлука о именовању ревизора ЕПЦГ, Одлука о разрјешењу чланова Одбора директора Електропривреде постојећег сазива, Одлука о избору чланова Одбора новог сазива, Измјене и допуне

најповољнији понуђач на јавном тендеру, да су за чланове Одбора директора ЕПЦГ у новом сазиву изабрани **Срђан Ковачевић**, **Миодраг Чановић**, **мр Милорад Катњић**, **Зоран Ђукановић**, **Никола Мартиновић**, **Драгутин Мартиновић** и **Веселин Баровић**, да је та одлука ступила на снагу даном

доношења и да мандат изабраних чланова Одбора директора траје до прве редовне годишње Скупштине акционара, тј. годину дана. Он је саопштио и да чланови Одбора директора између себе бирају предсједника, да је његов рад професионалан, а рад осталих чланова како одлучи Одбор директора.

Секретар Друштва је објаснио да је на Скупштини Статут ЕПЦГ усаглашен са из-

На овој сједници је, затим, донесена одлука о разрјешењу досадашњег извршног директора Срђана Ковачевића на његов захтјев, због неспојивости ове дужности са дужношћу члана Одбора директора вишечланог акционарског друштва, а након тога је уследио његов избор за предсједника Одбора дирек-

тора ЕПЦГ на предлог Миодрага Чановића, помоћника министра за економски развој.

На овој сједници извршено је и именовање **Ранка Војиновића**, дипл.ел.инж. за новог извршног директора ЕПЦГ, кога је на ту функцију предложио новоизабрани предсједник Одбора директора **Срђан Ковачевић**.

Доношење формалне одлуке о професионалном раду чланова Одбора директора Зорана Ђукановића и Драгутина Мартиновића одложено је за неку од наредних сједница.

Статута и измјене и допуне Пословника о раду Скупштине акционара. Он је том приликом рекао да ће сви материјали и одлуке шесте редовне скупштине акционара бити достављени новоизабраним члановима Одбора директора, те да се овом информацијом само указује на чињенице које су битне за рад прве сједнице овог органа, а то су: да је ЕПЦГ у 2007. години остварила пословни губитак од 7.876.475 € да је за ревизора именован Делoitте д.о.о. Подгорица као

мјенама и допунама Закона о привредним друштвима, а Пословник о раду Скупштине са Законом и Статутом, затим да је Одлука о разрјешењу чланова Одбора директора у ранијем сазиву донесена, такође, на основу Закона о привредним друштвима, те да се разрјешење чланова Одбора у ранијем сазиву, које ступа на снагу даном доношења, врши због истека мандата са 30.06.2008. године, као дана одржавања редовне годишње Скупштине акционара.

У период између изласка два броја листа одржане су још двије сједнице Одбора директора у ранијем сазиву, и то 9. и 27. јуна и обје су биле у функцији припремања материјала за предстојећу Скупштину акционара која је одржана 30. јуна. Дакле, главни материјали на тим сједницама су били Извјештај о пословању Друштва за 2007. годину и финансијски искази са мишљењем ревизора – на првој, те амандмани на предлог измјена и допуна Статута ЕПЦГ и предлог одлуке о именовању ревизора Друштва – на другој сједници.

Наравно, да су и на овим сједницама разматрана одређена текућа питања из рада и пословања Електропривреде, а као и на низу ранијих сједница и овога пута је додјелен значајан број спонзорстава и помоћи појединим спортским организацијама, културним манифестацијама и мјесним заједницама.

Ж.Ђ.

ОДБОР ДИРЕКТОРА ЕПЦГ У НОВОМ САЗИВУ (биографски подаци)

Срђан Ковачевић, председник

СРЂАН КОВАЧЕВИЋ је рођен 1971. године у Београду. Основну и средњу школу завршио је у Сарајеву, где је и започео студије на Електротехничком факултету, а наставио и окончао у Подгорици 1995. године.

Након дипломирања био је ангажован као стручни сарадник на Електротехничком факултету у Подгорици, одакле је прешао у ЕПЦГ у Диспечерски центар. Након завршеног приправничког стажа радио је у Сектору за пренос и управљање на припреми електроенергетских објеката за даљинско управљање, а 2001. године се вратио у Национални диспечерски центар на мјесто главног инжењера за купопродају електричне енергије.

За директора Сектора за пренос и управљање именован је 2003. године, а за директора Функционалне цјелине Пренос почетком јануара 2005. године. Једно вријеме је био савјетник потпредседника Владе Црне Горе за питања енергетике. Такође је радио на изради тарифног система са ино савјетницима, на Студији о пресеку стања у ЕПЦГ и реализацији донација норвешке Владе (ТС на Цетињу и осавремењавање НДЦ). Од јула 2005. године обавља функцију извршног директора ЕПЦГ.

Члан је УСТЕ групе за статистику и СЕТСО групе за успостављање тржишта електричне енергије у Југоисточној Европи.

Говори четири страна језика.

Мидраг Чановић, члан

Милорад Катњић, члан

Зоран Ђукановић, члан

Никола Мартиновић, члан

Драгутин Мартиновић, члан

Веселин Баровић, члан

МИОДРАГ ЧАНОВИЋ је рођен 14. марта 1954. године у Никшићу, где је завршио основну и средњу школу. Електротехнички факултет је завршио 1977. године у Подгорици.

У периоду од 1977. до 1997. године радио је у Жељезари Никшић као технолошко одржавање електро опреме у погонима: Хладна ваљаоница, Вучионица и Профилне ваљаонице. У периоду од 1989. до 1992. године радио је и као шеф Одјелња за одржавање електро опреме погона Жељезаре Никшић.

Од 1997. до 2002. године обављао је функцију потпредседника Скупштине Општине Никшић.

Од 2002. до 2004. године радио је као савјетник у Републичком секретаријату за развој. У периоду од 2004. до 2006. године био је помоћник министра економије за Сектор енергетике, а од 2006. године је помоћник министра за економски развој у Сектору за енергетику, рударство и геологију. Радио је на реализацији више значајних пројеката у области енергетике.

Говори енглески, а служи се италијанским, руским и њемачким језиком.

Мр МИЛОРАД КАТНИЋ је рођен 12. децембра 1977. године у Подгорици, где је завршио основну и средњу школу.

Дипломирао је 2000. а магистрирао 2005. године на тему „Анализа и преглед јавног дуга”, такође на Економском факултету у Подгорици, где је исте године пријавио докторски рад „Државна потрошња и економски раст”.

Учествовао је на великом броју стручних курсева, семинара, љетних школа и конфе-

ренција у земљи и иностранству.

У периоду од јула 2000. до 2002. године радио је као гостујући предавач на више курсева и семинара, као и на Економском факултету на теме јавних финансија.

Од октобра 2000. до марта 2004. године био је ангажован на Институту за стратешке студије и прогнозе, најприје као истраживач, а затим као аналитичар.

Од марта 2004. године ради у Министарству финансија, као помоћник министра за Сектор привреде, финансија и међународне сарадње.

Од 2007. године ради као предавач на Факултету за међународну економију, финансије и бизнис.

Учествовао је у реализацији више од 50 домаћих и међународних пројеката везаних за јавне и међународне финансије.

Говори енглески језик.

ЗОРАН ЂУКАНОВИЋ је рођен 1964. године у Никшићу.

Основну школу и гимназију је завршио у Подгорици, где је и дипломирао на Електротехничком факултету 1989. године.

Од 1990. до 2003. године радио је на пословима оперативног диспечера у Националном диспечерском центру у Подгорици, а затим је годину дана обављао послове аналитике, израде енергетских база података и одговарајућих софтвера у истој организационој цјелини Електропривреде Црне Горе АД Никшић.

Од 1. јануара 2004. године до јула 2005. године био је шеф Службе за управљање електроенергетским системом, а након тога до данас директор Функционалне цјелине Пренос.

Говори енглески језик.

НИКОЛА МАРТИНОВИЋ је рођен 22. новембра 1969. године на Цетињу.

Правни факултет је завршио у Подгорици, а затим положио државни и правосудни испит.

Завршио је специјалистичке студије европског права на Универзитету у Оксфорду.

Ради у самосталној адвокатској канцеларији у Подгорици. Сарадник је на Факултету политичких наука у Подгорици и на Универзитету Тусциа, Витербо у Италији.

Члан је Националног удружења кривичних адвоката САД, Интернационалног удружења адвоката за медијско право у Оксфорду, а такође је и сертифик-

ковани медијатор у Црној Гори и члан Арбитраже при Привредној комори Црне Горе.

Говори италијански и енглески језик.

ДРАГУТИН МАРТИНОВИЋ је рођен 5. септембра 1954. године у Никшићу.

Електротехнички факултет, смјер енергетика, завршио је 1978. године у Подгорици.

По завршетку студија запослио се у Жељезари Никшић у ООУР Одржавање и до 1988. године радио као шеф електро одржавања енергетских погона. Од 1988. до 1996. године радио је као главни инжењер одржавања електро, машинске и мјерно-регулационе опреме енергетских погона. Од 1999. до 2004. године радио је као директор Електродистрибуције Никшић. Од 2004. до 2005. године радио је као технички директор Електропривреде Црне Горе, а од 2005. до 2007. године као директор ФЦ Дистрибуција Црне Горе. Од 2007. године ради као менаџер за техничка питања у Тиму за координацију пројеката и техничка питања.

Служи се енглеским језиком.

ВЕСЕЛИН БАРОВИЋ је рођен 24.07.1952. године у Подгорици, гдје је 1967. године завршио гимназију, а Економски факултет на Универзитету Црне Горе 1977. године.

Исте године је почео да ради. Као дипломирани економиста, прво запослење добио је у подгоричкој Скупштини Општине. Од 1980. до 1983. радио је у Извршном вијећу Црне Горе, а затим у Заводу за изградњу Подгорице.

До именовања за члана Одбора директора Електропривреде Црне Горе у досадашњем сазиву, крајем јуна 2006. године, бавио се приватним бизнисом од 1989. године.

Веселин Баровић је члан Уније послодаваца Црне Горе.

Говори енглески језик.

ИЗВРШНИ ДИРЕКТОР ЕПЦГ

РАНКО ВОЈИНОВИЋ је рођен 17. октобра 1960. године у Андријевици. Основну школу је учио у Плаву, Новом Саду и Никшићу. Гимназију је завршио у Никшићу, а Електротехнички факултет, смјер електроника у Подгорици 1985. године. Прво запослење било му је у Жељезари Никшић 1986. године гдје је радио до 1993. године, а од тада је у ЕПЦГ – у Центру за информационе технологије на мјесту техничког руководиоца ове цјелине.

Као електроничар Војиновић се до сада бавио: одржавањем погона, конкретно аутоматизацијом производног процеса у челичани Жељезаре Никшић, а затим увођењем информационог система у Електропривреди Црне Горе. Овај посао подразумева пројектовање, програмирање и имплементацију словних модула. У посљедњих неколико година на свом радном мјесту бавио се имплементацијом FMIS-а ORACLE E-Business suite тј. увођењем информационог система за финансијски менаџмент – што подразумева управљање финансијама и књиговодством, које треба да омогући менаџменту ЕПЦГ да у сваком тренутку има информације на основу којих може лакше доносити конкретне одлуке.

Говори енглески језик.

ОДЛУКА ПОСЛОВОДСТВА ЕПЦГ

Креће нови талас откупа радних мјеста

На предлог и уз консултацију са предсједником Одбора директора ЕПЦГ Срђаном Ковачевићем, Координација извршног директора Компаније је, на сједници од 22. јула, одлучила да у функцији оптимализације процеса рада, односно смањења броја запослених поново покрене поступак добровољне продаје, или откупа радних мјеста за раднике који су запослени на неодређено вријеме, коју ће Одбор директора формализовати већ на сједници 28. јула.

Са одлуком је упозната и Синдикална организација ЕПЦГ.

Послије кампање откупа која је завршена 31. марта ове године, а у којој се пријавило око 100 радника, од којих је већина већ напустила фирму уз одговарајућу накнаду, у овом „корак“ који ће трајати од 1. августа до 30. септембра остаће исти услови осим висине накнаде. Она је, према одлуци Координације, смањена у дијелу додатка по основу радног стажа. Наиме, на износ од 24 своје или просјечне плате у Друштву, разлика у доплати је са пет самњена на само двије степенице, тако да се по основу радног стажа до 20 година добија још једна, а за преко 20 година још двије плате, с тим што је износ откупа лимитиран на 26.000 € колико добијају и чланови менаџмента уколико се одлуче на одлазак из фирме.

И поред тога што смањење, иако не велико, може дјеловати дестимулативно на раднике који су намјеравали да продају своја радна мјеста очекујући нешто веће износе од оних који су до сада исплаћени, Координација извршног директора вјерује да ће се овога пута пријавити чак знатно више радника, и то из два разлога: прво, до краја године услиједиће још један „корак“ откупа, али ће тада накнада износити само 24 плате, што је, такође, договорено на овој сједници, и друго, што се у Правном сектору, према одлуци са једне од ранијих координација, која је донесена по захтјеву Синдикалне организације, провјерава законитост заснивања радног односа у свим дјеловима ЕПЦГ за све раднике, а то значи да би се ускоро могло догодити да одређени број људи који се нијесу запослили путем огласа – остане без посла, и то без икакве накнаде или отпремнине.

При свему томе, рачуна се и да повећаном интересовању запослених за продају радних мјеста иду у прилог и одлуке Државе и ЕПЦГ о уласку у процес докапитализације, а нарочито, у склопу тог процеса, најављени менаџмент уговор за страног стратешког партнера, којим ће он, и поред већинског власништва државе у ЕПЦГ, практично добити право управљања цијелом Компанијом за коју су неки други странци поодавно утврдили позамашан вишак запослених.

Ж. Њ.

ХЕ ПИВА

Почиње друга фаза реконструкције и модернизације

Електропривреда је почетком марта 2008. године започела са реализацијом друге фазе Пројекта реконструкције и модернизације ХЕ „Пива“, која има за циљ повећање погонске спремности и сигурности рада Електране, као и повећање снаге агрегата. Претходно су КфW Банка и Електропривреда Црне Горе А.Д. Никшић у фебруару потписале Уговор о реализацији овог посла са изабраним консултантом Јоинт Вентуре Цоленцо Енергопројект.

Тим поводом консултантски тим Joint Venture Colenco Енергопројект боравио је у ХЕ „Пива“ од 3. до 7. марта 2008. године, извршио детаљан визуелни преглед опреме и објеката и обавио разговоре са стручним тимом Електране о свим могућностима за побољшање и повећање погонске спремности, односно производње.

Послије прегледа опреме и објеката и увида у документацију, крајем марта 2008. године ЕПЦГ је достављен Извјештај о прегледу.

Такође, усаглашени су Пројектни задаци за израду идејних пројеката за дио опреме, за коју постоји општа сагласност да ју је неопходно одмах замијенити без претходног испитивања. Објављен је Тендер за испитивање машинске, хидромеханичке и електро опреме.

Када је ријеч о финансијама неопходним за овај посао, желимо да подсјетимо да су, на основу Протокола о финансијској сарадњи између Владе Федералне Републике Њемачке и Владе Црне Горе који је потписан 20.07.2007. године, вођени преговори представника ЕПЦГ, Министарства финансија и Ми-

нистарства за економски развој Владе Црне Горе са представницима КфW-а у циљу усаглашавања уговора потребних за реализацију прве транше кредита КфW-а, у износу од 16 милиона еура. Уговором о финансирању пројекта, који су крајем прошле године потписале ЕПЦГ, Министарство финансија Црне Горе и КфW, предвиђена је и донација КфW-а Електропривреди Црне Горе у износу од 1 милион еура. Посебним Уговором, између осталог, предвиђено је да ће предрачунска вриједност првог дијела друге фазе реконструкције ХЕ „Пива“ у укупном износу од 22 милиона еура, бити финансирана и из средстава ЕПЦГ у износу од 5 милиона еура на име трошкова царине, таксе и пореза. Рок за завршетак ове фазе реконструкције и модернизације ХЕ „Пива“ је 31.12.2013. године.

У ХЕ „Пива“, поред Пројекта реконструкције и модернизације у току је израда Главног пројекта снижења нивоа доње воде у циљу повећања производње. Тај посао повјерен је компанији IK Consulting.

У периоду од 3. до 13. јула 2008. године извршена је монтажа и пуштање у рад 220 kV прекидача и сабирничког растављача у далеководном пољу Пљевља I, разводног постројења 220 kV.

У ЕПЦГ на овај начин, уз велика финансијска улагања из сопствених извора, настављамо континуиране и конкретне активности на повећању производње, које ће допринијети стабилности електроенергетског система Црне Горе и уредном снабдијевању електричном енергијом свих потрошача.

Н.Н.

Реализацијом развојних пројеката до поуздане преносне мреже

■ Вриједност започетих инвестиционих пројеката у Електропреносу који треба да се заврше до краја 2010. године је преко педесет милиона еура

Након реализације Пројекта реконструкције енергетског сектора у претходном периоду који се финансирао из кредита Европске инвестиционе банке и којим је направљен огроман помак у преносној мрежи, у Електропреносу су настављене активности на реализацији још читавог низа развојних пројеката у циљу повећања поузданости снабдијевања потрошача, чији се завршетак планира до краја 2010. године.

Драган Лакетић

Упоредо с тим врши се реализација планираних прегледа, ревизија и ремонта на преносним објектима ради обезбјеђења поузданог преноса ел. енергије до потрошача.

Ремонти и ревизије по плану

Наиме, према ријечима Драгана Лакетића, директора Електропреноса, са којим смо разговарали средином јула, ремонти и ревизије на преносној мрежи одвијају се према Плану за ову годину.

У претходних неколико мјесеци акценат

Прекидачи 110 kV

је стављен на завршетак трафостаница на Црногорском приморју у циљу што боље припреме за туристичку сезону, и сви ови послови завршени су по плану. Тренутно се раде ремонти и ревизије у централном и сјеверном дијелу Црне Горе, и ти послови се, такође, одвијају планираним динамиком, тако да ће се до краја године завршити сви зашртани послови. Резултат таквог рада је мањи број прекида у напајању потрошача на преносној мрежи у односу на претходни период.

Основне активности у Електропреносу

су, како је истакао Лакетић, реализација започетих инвестиционих пројеката који су од великог значаја за поуздан рад електроенергетског система Црне Горе и сигуран пренос електричне енергије до потрошача. Вриједност тих развојних пројеката у овој цјелини, чији се завршетак планира закључно са 2010. годином, је око 50 милиона еура, што је за Електропренос изузетно захтјеван и обиман посао.

-Ради се о изградњи 400 киловолтног далековода „Подгорица-Тирана“, који је у фази добијања грађевинске дозволе и започињања грађевинских радова у траси овог, регионално посматрано, веома значајног далековода, којим ће Црна Гора добити трећу 400 киловолтну мрежу са сусједима, каже Лакетић наводећи као следећи значајан пројекат замјену доземног ужета ужетом са оптичким влакном. Већ је, како је казао, потписан уговор са најповољнијим понуђачем за испоруку ужета, а такође су у току завршни преговори за потписивање уговора са најповољнијим понуђачем за монтажу. Замјена ужета на 400 kV далеководи-ма, као најважнија фаза посла, треба да почне у августу, а у другој фази извршиће се замјена ужета и на осталим далеководима преносне мреже, чиме ће, с једне стране, Пренос добити један моћан инфраструктурни телекомуникациони систем, а с друге испунити техничке захтјеве УСТЕ зоне (преносно удружење великих мрежа).

Истовремено ће то бити база за имплементацију савремених система електричних заштита надзора и управљања у преносној мрежи, каже Лакетић и наглашава да су то два капитална инвестициона пројекта који ће значити знатно јачу и повезанију преносну мрежу.

Према његовим ријечима, такође је припремљен тендер за изградњу 110 киловолтног далековода „Тиват-Котор“, као и тендер за изградњу ТС 110/35 kV Котор, чиме ће се обезбиједити сигурније и поузданије снабдијевање потрошача

на овом подручју, те тендер за проширење ТС Мојковац и ТС Андријевица, а у току је еволуација понуда за проширење разводног постројења Рибаревине, изградњу ТС Подгорица 5 и њено уклапање у преносну мрежу.

Највећи дио посла сопственим снагама

У Електропреносу је припремљен и тендер за набавку растављача ради замијене старих растављача у ТС Подгорица 1 и ТС Никшић, односно обезбјеђења веће погонске сигурности ових трафостаница.

- Ови тендери ће врло брзо бити објављени, што зависи од потписивања уговора са Европском инвестиционом банком која обезбјеђује кредит за финансирање ових инвестиција, казао је Лакетић додајући да је за реализацију ових пројеката у планираним роковима, неопходно уложити огроман напор од стране свих запослених, јер за већину набројаних пројеката Електропренос набавља само опрему, а израда пројектне документације, монтажа, надзор, извођење грађевинских радова су обавеза Електропривреде, односно ФЦ Пренос, што је велики посао у који ће се морати уложити и велики труд.

Наш саговорник је затим истакао да се у међувремену, поред планираних бројних инвестиционих пројеката, због изградње Регионалног водовода за Црногорско приморје, наметнула потреба за хитном реализацијом изградње ТС 110/35 kV Вирпазар, што представља додатну обавезу за све запослене који ионако, због обимних планова, имају много посла. Наиме, у току је избор најповољнијег понуђача за изградњу ове трафостанице и њено прикључење на преносну мрежу, а рок за завршетак овог пројекта је 1. јун 2009. године.

Паралелно са овим активностима, одвијају се и послови на реализацији планова ревизија и ремонта, који су сваке године све обимнији, и активности на реорганизацији Електропривреде, а то подразумијева и рационализацију радне снаге, што додатно отежава реализацију инвестиционих пројеката у зашртаном року.

Директор Електропреноса је искористио прилику да похвали све запослене у овој цјелини који су максимално озбиљно схватили своје обавезе па понекад одраде и више посла него што се од њих очекује, упркос томе што награђивање у Колективном уговору Друштва није најсрећније ријешено.

Он је такође истакао добру и коректну сарадњу са подгоричком Електроградњом која је веома важан чинилац у реализацији свих набројаних послова.

Б.М.

НАЦИОНАЛНИ ДИСПЕЧЕРСКИ ЦЕНТАР

Експлицитним аукцијама до заинтересованих купаца

У оквиру Организације европских оператора преносног система (ЕТСО) и неколико других ел.енергетских организација развијене су основне методе за елиминисање загушења у преносној мрежи (појава када постојећа преносна мрежа не може да задовољи све захтјеве за трансакцијама електричне енергије у одређеном режиму рада), односно за прерасподјелу преносних капацитета (алокација). Ове методе, поред осталог, требају да осигурају ефикасно коришћење преносних капацитета, да дају одговарајуће економске сигнале учесницима на тржишту и тд. Генерално гледано, поменуте методе требало би да задовоље следеће критеријуме: једнакост и недискриминаторни приступ, економску ефикасност, транспарентни недвосмислени приступ, остварљивост и др. На који начин се то ради у Електропривреди Црне Горе, односно у ФЦ Пренос, објашњавају **Небојша Јаблан** и **Љубо Кнежевић**, стручњаци у Националном диспечерском центру Подгорица.

У складу са препорукама међународних организација, које окупљају готово све европске операторе преносне мреже, ФЦ Пренос од априла 2007. године преносне капацитете на својим границама додјељује примјеном експлицитне аукције. Прерасподјела се обавља на основу Правила за додјелу прекограничних преносних капацитета која су доступна на сајту www.tso-epcg.com.

Прорачун прекограничних преносних капацитета обавља се једном мјесечно у могућност дневних корекција. Добијене вриједности се усаглашавају са сусједним операторима преносних мрежа, након чега се објављују уз паралелно одређивање датума аукција. Црногорски „Пренос“ додјељује учесницима половину преносног капацитета на свим својим границама, док преостале половине додјељују одговарајући сусједни оператори.

Иако се прекогранични преносни капацитети прецизно прорачунавају и усаглашавају на мјесечном нивоу, у пракси је правило да се њихова алокација обавља и на годишњем и на мјесечном, али и на недјелном и дневном нивоу. ФЦ Пренос врши алокацију на сва три нивоа - годишњем, мјесечном и дневном. По правилу, годишња алокација се врши почетком децембра за наредну годину, мјесечне, средином мјесе-

ца за наредни (прецизни датуми се одређују за сваки мјесец посебно), док се за дневне аукције понуде прихватају сваког радног дана од девет до девет сати и тридесет ми-

пуне прихваћености тржишних принципа у ширем региону, ФЦ Пренос привремено штити поузданост напајања потрошача примјеном алокационих правила која при-

Национални диспечерски центар

нута за наредни дан.

Због специфичности црногорског ел.енергетског система, прије свега сталног мањка електричне енергије, те због непот-

оритет дају трансакцијама чија је сврха напајање домаћих потрошача у односу на оне тзв. транзитне потрошаче.

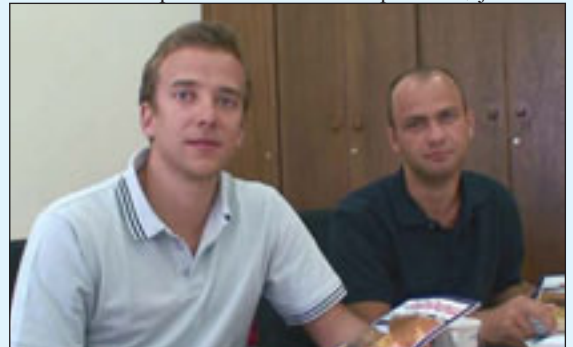
Н.П.

СТРАНИ СТУДЕНТИ ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ У ЕПЦГ Упознавање најбоље црногорске фирме

У организацији међународне асоцијације за размјену студената технике (International Association Exchange students for technical experience IAESTE) у ЕПЦГ су и ове године, почетком јула боравили страни студенти с циљем да се на лицу мјеста упознају са радом и функционисањем свих дјелова Електропривреде, што ће им бити драгоцјено искуство на студијама.

Пратес Нунес Карлос Хавијер из Лисабона из Португалије, студент телекомуникација и информатике и **Пипис Константинос** из Солуна- Грчка, студент електроинжењеринга и информатике вишедневни студијски боравак у Електропривреди углавном су испунили обиласком свих дјелова Друштва, у којима су из прве руке добили

информације о функционисању електроенергетског система и организацији Елек-

Пратес Нунес Карлос Хавијер и Пипис Константинос

тропривреде, а посјетили су и Дирекцију у Никшићу и кратко били гости Центра за односе са јавношћу гдје су им презентовани облици и начини рада Центра, а посебно Лист ЕПЦГ.

Б.М.

ДАЛЕКОВОДНА ЕКИПА ЕЛЕКТРОПРЕНОСА У БИЈЕЛОМ ПОЉУ

Посао без радног времена

■ Сви напори ове екипе подређени су потреби да се, при отежаним условима, и уз новчане потешкоће, у што краћем року отклоне сви кварови и обезбиједи напајање ел. енергијом

Далеководну екипу Електропреноса у Бијелом Пољу и њеног пословођу Драгана Благојевића, најiskusнијег члана екипе који је био активни судионик развоја ове, у почетку, техничке секције, а данас ДВ екипе, надлежне за трафостанице и далеководе на сјеверу Црне Горе, посјетили смо 10 јула, гдје смо у Драгановој канцеларији чије су зидове красила бројна уља на платну

Драган Благојевић

са мотивима из природе а полице витрина дрвене макете кућа и друге фигурице, све урађено Драгановом вјештом руком, разговарали с њим о ангажованости ове екипе, али и његовим свестраним активностима којима се годинама отимао од свакодневнице.

-У групи од 21 извршиоца је, поред мене, још 17 монтера, два возача и радница на одржавању чистоће, каже Драган и истиче да двојица монтера због теже болести не могу да обављају посао, иако су били добри радници више од 15 година, те да се тројица њих не смију пети на висину, иако се могу упослити на неким другим пословима, односно да свега 12 монтера могу да раде ове тешке послове на одржавању објеката и отклањању кварова на потезу од Црквина до Колашина, Матешева, Трешњева, Андријевице, Куле, Пријепоља, Пљеваља, Чајнича, Фоче и Жабљака.

-То је 560 км 110, 220 и 400 киловолтних далеководова, а на тешком и зими најчешће непроходном снијажном терену, што је прича коју је тешко испричати, и коју знају само наши радници који све то подносе и који често у дубокој ноћи морају да интервенишу на стубу за који остаје кожа с руку од мрза и хладноће, а знају и диспечери каже Благојевић додајући да у случају тешких кварова прискоче екипе из Никшића или Подгорице, и да је добро што су недавно примљена тројица радника који су били ангажовани по уговору, јер су у питању и добри радници и млади и здрави људи, а то је за ову екипу јако важно.

Има, по његовим ријечима, много случајева краје великих позиција и елемената са стубова, које производи Електроградња у својој радионици, а што су и они раније радили, али је краја позиција достигла то-

лике размјере да сад, уз све друге послове, једва стижу и да их замијене, а камоли да их производе. Електроградња је, иначе, увијек ту да помогне код сваке веће хаварије, пада стубова и другог, јер имају веома добру екипу, састављену од радника који су навикли да раде по најтежем времену и у свакавим условима.

Протекла зима без већих проблема

У наставку разговора Благојевић је истакао да је протекла зима, срећом, била доста блага, тако да није било већих проблема, осим хаварије на жабљачком далеководу коју је проузроковао људски фактор, када је посјечени бор искривио стуб и искидао проводник. Монтери ДВ екипе су у прољеће, кад се изљепшало вријеме, за један дан санирале хаварију, што је, свакако за похвалу. Било је и интервенција услед удара грома, као и кидање проводника у Рожајима, и то на врло неприступачном мјесту, али је ова екипа у рекордно кратком року, за 24 сата успјела да отклони проблем и оспособи далековод, јер је ријеч о људима који се не штеде и који су спремни да у сваком тренутку крену на терен.

Што се тиче реализације планираних активности, Благојевић је казао да су до почетка јула завршени сви периодични прегледи далеководова према Плану за првих шест мјесеци ове године.

-Прегледано је свих 16 далеководова, а испуњен је и план ремонта, ревизија и прегледа за први квартал ове године. У следећем кварталу планиран је дио ремонта, и то ће бити завршено, уколико се обезбиједи искључења, каже Благојевић и додаје да је екипа тренутно на терену на сјеверној траси 220 киловолтног далеководова „Пива Пљевља“, а у другом кварталу се планира ремонт јужне трасе овог далеководова. Већ је завршено преко 80 одсто послова на ДВ „Пљевља Чајничче“, а преосталих двадесетак одсто завршиће се до краја октобра, јер се на њему у новембру и децембру, због лоших временских услова, тешко могу радити било какви послови.

Осврћући се на возни парк, Благојевић је рекао да од теренских ауто имају два ландровера од којих је један стар пореко 20 година, иако је у употреби захваљујући возачу Мишку Радовићу, одличном механичару који их својски одржава. Други ландровер је веома добро и ново ауто са осам сједишта, а служи им за превоз радника и алата, али кад се иде на терен и кад треба пребацити бројну екипу и алат, не подмирује у потпуности њихове потребе. Проблем би био ријешен набавком Ладе Нива, што је за ову екипу оптимално рјешење, посебно за зиму кад се пуно иде на терен и то у бундама и дебелим јакнама, па се често дешава да у ландроверу морају прећи и по 150 км а да све то вријеме држе ноге на разном алату и опреми.

- Кад је у питању набавка материјала, то се врши централно и ми немамо могућности чак ни да замијенимо стакло које нам је поломљено на канцеларији, него морамо да чекамо да нам то заврше из Подгорице. Највећи проблем је кад се крене на терен, а нико не пита да ли имамо новца за доручак, каже Благојевић који сматра да због раздвојености и велике раздаљине ДВ екипа због природе посла треба да има на располагању одређена средства сваког мјесеца, пошто се дешава да неко од монтера не може да пође на терен јер нема новца, а интервенције се не врше само у Бијелом Пољу него на цијелом сјеверу, односно на половини оне прелијепе али сурове и тешке Црне Горе.

- Ми, иначе, тражимо само оно што заградимо и никада нијесмо написали дневницу или прекорвени сат који нијесмо остварили- тврди Благојевић.

Што се тиче набавке алата, она је солидна, као и набавка квалитетне заштитне опреме, посебно у посљедњих неколико година, а ова екипа, како је казао, и треба да носи најквалитетније ципеле, јер пјешаче десетине километара по беспућу и зими газе дубок снијег, тако да помогне само квалитетна обућа.

У посљедње вријеме кренуло је “с мртве тачке” и рјешавање стамбених питања за раднике ове екипе у којој готово да нико то важно животно питање није ријешило.

Руиниран магацин за алат и опрему

Посебан проблем је лоше стање магацинског простора, па иако се тридесет година раде инвестициони програми неби ли се то ријешило, све је и даље исто.

- Ја разумијем да се раније вјероват-

но чекало да се уради дитаљни урбанистички план за ту локацију који би предвидио нови објекат, али, у сваком случају, није оправдано да се до сада ништа

полице, на које се товаре тоне алата, су од дрвета, направљене још давне 1948. године, због чега увијек присуствујем утовару и истовару из страха да неко

овај потпуно неприкладан објекат ништа није уложено иако се увијек тражило и захтијевало да се промијени кров, монтирају металне сталаже, да алат не би стајао на бетону, јер се дешава зими да смрзне вода у цијевима и пукне водоинсталација, тако да материјал плива у води и да зарђа све метално.

Б.М.

СВЕСТРАНОСТ КАО СТИЛ ЖИВОТА

Сликарство, иконописање, поезија, планинарење, пчеларство, риболов, фудбал су Драганове бројне љубави којима га је вукла радозналост. Импресионира чињеница да је успио да дјелује на толиким пољима интересовања, али је, ипак, најважније сликарство у које је уложио много ентузијазма, стваралачког духа и љубави. Није се задовољавао просјеком, хтио је да буде другачији, а за то је, осим талента, требао снажан дух и оптимизам који је у овом нашем времену постао готово заборављено осјећање.

Сликање је за њега постало једна врста молитве и духовни путоказ. С обзиром да живи у Бијелом Пољу, и да је свакодневно везан за живописне мотиве у природи, тај

“Дрвени град” Драгана Благојевића

У Драгановој чувеној канцеларији, у којој смо и ми били, својевремено су боровила врхунска имена југословенске књижевности и умјетности, између осталих и познати црногорски пјесник Љубисав Милићевић који му је не само посветио једну од најљепших својих пјесама о нашој љепотици Тари, него је и о њему написао пјесму у рубрици “Поноћно сунце” у одјељку “Сликари”, па тако умјесто шире приче о Драгану, којем је, иначе, чак двадесет пјесника посветило пјесму, и који је ушао у свјетску сликарску антологију, издвајамо стихове из ове пјесме:

ДРАГАН БЛАГОЈЕВИЋ

Преимени боје и свјетлости
Обузет исконским бедемима
Да из промаје сам премости
Даљине Мораче, Таре, Лима.

Разгранат у биљу, препорођен
То је тај пламен који грије
И кад нас оштра зима глође
Забашури гмизавце и кочије.

Самоуки калемар - загладан
Преузео од земље и неба вид
О свјетлостима да распреда.

И поткопава ноћи најцрњи зид
Из дрвета и пејсажа зачас прене
Равњаке и очајем одјевене.

Залазак сунца - уље на платну

тренд се осјећа и на његовим платнима. Ту су, прије свега, бројни мотиви са села, обронци планина, потоци и ријеке, заробљени у камену и кањону, горостасно дрвеће... као свједочанство исконске потребе човјека да живи и ради у хармоничном односу са природом и као потврда да сваки сликар у себи носи поднебље дјетињства. До сада је

није урадило, и да у моћној фирми каква је Електропривреда кров на овом потпуно руинираном објекту у који се складишти материјал и опрема прокишњава, а

не настрада, каже Благојевић и додаје да је двадесетак прозора које су положила дјеца заковано иверицом, тако да је у магацину мрачно и у подне, јер у

На основу члана 16. став 2. Колективног уговора Електропривреде Црне Горе АД Никшић, ФЦ “Производња” расписује

ИНТЕРНИ ОГЛАС за попуну радних мјеста у ХЕ “Пива”

Служба техничке припреме
и планирања електро одржавања

Радно мјесто: 1. Водећи инжењер за управљање, регулацију, заштиту и мјерење

Услови: - VII степен стручности
- ЕТФ – смјер енергетика и положен стручни испит
- 1 година радног искуства

Служба техничке припреме и
планирања грађевинског одржавања

Радно мјесто: 1. Водећи инжењер за техничко осматрање Бране

Услови: - VII степен стручности
- Грађевински или геолошки факултет и положен стручни испит
- 1 година радног искуства

Служба одржавања

Радно мјесто:

1. Електромеханичар – дизаличар

Услови: - V степен стручности
- Електромеханичар
- 1 година радног искуства

2. Машинбравар

Услови: - V степен стручности
- Школа за ВКВ раднике машинске струке
- 6 мјесеци радног искуства

Служба механизације

Радно мјесто: 1. Возач аутобуса

Услови: - III степен стручности
- КВ возач
- Пробни рад 1 мјесец
- Здравствена способност за рад (по Закону о безбједности саобраћаја на путевима)

Вријеме рада: Рад на неодређено вријеме

Мјесто рада: Плујине

Рок за пријављивање на Оглас је 8 дана од дана објављивања у Листу Електропривреде Црне Горе АД Никшић.

Пријаве слаати на адресу: Електропривреда Црне Горе АД Никшић – ФЦ “Производња”, улица Вука Караџића бр.2.

Контакт телефон: 040-204-117.

ЕД БИЈЕЛО ПОЉЕ

Губици ел. енергије под посебном пажњом

■ Електроенергетски објекти у Бијелом Пољу, стари преко три деценије, су у лошем стању због дугогодишњег недовољног улагања

■ Бјелопољски дистрибутери покривају веома велико, махом брдско планинско подручје, гдје има доста проблема, посебно зими, због изузетно лоших временских услова

Поред уобичајених и свакодневних активности на текућем и инвестиционом одржавању електроенергетских објеката, у ЕД Бијело Поље тренутно је, с разлогом, највише пажње посвећено смањењу губитака ел. енергије, изазваних, прије свега, масовном крађом струје.

О томе смо средином јула разговарали са директором **Небојшом Ракочевићем** по чијој оцјени је стање електро енергетских објеката ЕД Бијело Поље која одржава око 1500 км далеководна, нисконапонских, кабловских и подземних мрежа, веома лоше јер се дуги низ година недовољно улаже, а објекти, стари преко три деценије, су махом на дрвеним стубовима који су «одрадили» свој радни вијек. Просјечна дужина мреже по једној трафостаници је чак 5,2 км, што значи да је потребно још трафостаница, односно да треба улагати у развој мреже. Поред тога, бјелопољски дистрибутери покривају веома велико, махом брдско планинско подручје, тако да има доста проблема, поготово у зимским мјесецима, због изузетно лоших временских услова (снијег, лед, мећава, ниске температуре ваздуха).

Екипе ове ЕД су, према ријечима Ракочевића, свакодневно ангажоване на отклањању кварова и поправљању слабих мјеста на мрежама, врши се замјена стубова, чишћење траса од растиња, поправка кварова, што не дозвољава да се предахне, јер се због дотрајалости често поломе стубови и кидају проводници, а то захтијева сталне интервенције и борбу да се напоји читав конзум, односно да прекиди у напајању не трају дуго. Ријетке су ситуације, осим тежих хаварија, да се кварови не отклоне у року од 24 сата, каже Ракочевић нагласивши да се то постиже великим ангажовањем екипа које раде те послове и које су увијек спремне да коректно и квалитетно

Небојша Ракочевић

обаве тај дио основне дјелатности ове ЕД.

Све подредити смањењу губитака

Губици на мрежи и немогућност наплате рачуна од појединих потрошача су велики проблем бјелопољске електродистрибуције, због чега се његовом рјешавању мора све подредити. У посљедње двије године интензивирани су активности на рјешавању овог

проблема и има резултата, мада је, каже Ракочевић, тешко говорити у процентима, јер су губици ел. ен. веома комплексна прича. Он тврди да је ова ЕД у том периоду захваљујући интензивном ангажману на смањењу губитака успјела да уштеди близу два милиона сура, јер је преузето мање ел. енергије него претходних година, а смањена је и количина изгубљене енергије. Ако се те количине помноже са цијеном киловатсата на тржишту, добиће се поменута сума, што је велика уштеда, каже он и додаје да ипак нијесу задовољни постигнутим резултатима, јер су губици и даље недопустиво високи, у овој години око 30 одсто.

У истом циљу редовно се одвијају и активности на читавању бројила, што није лак посао због разуђености терена и због великог броја потрошача у сеоском подручју (скоро половина), гдје је мала концентрација по километру. Такође се врши замјена бројила у бјелопољском конзуму који има око 19 хиљада потрошача (замјењено је више од 2000 бројила), и то углавном онамо гдје има проблема или гдје се сумња да они постоје, и то је имало ефекта, тако да константно расте реализација, односно продата енергија.

Паралелно са овим активностима екипе бјелопољских електродистрибутера ангажоване су на контроли потрошње и искључењима неуредних платиша који се поново самовољно прикључују на мрежу, што је

готово нерјешив проблем не само за ову дистрибуцију. Ракочевић каже да се изгарђују стамбени објекти без грађевинске дозволе, које надлежни органи не уклањају и у које се власници усељавају, а након тога самовољно прикључују на мрежу и троше ел. енергију која им се не може наплатити, што увећава губитке.

- Електродистрибуција их искључи, они се поново прикључују и то је “врзино коло” из кога је тешко изаћи, па треба наћи начин да се рјешавају такви проблеми сматра Ракочевић и подсјећа да је недавна акција увођења нелегалних потрошача у базу података ЕПЦГ дала добре резултате а није штетила Електропривреди. По њему, проблем представља Закон о изградњи објеката, посебно за ово подручје, јер да би се добило одобрење за градњу објекта на некој планини или селу, гдје не постоје детаљни урбанистички планови, човјек треба, како каже наш саговорник, да се добро намучи и да потроши много новца, што се ником не исплати.

- Ја разумијем да је тако у Будви или Буљарици, али сјевер је пасиван крај који заслужује посебан однос и помоћ за реализацију објеката било које врсте, оцјењује Ракочевић.

Он се осврнуо и на проблем пречитаности потрошње рекавши да је редовним читавањем бројила то готово елиминисано, мада још не у потпуности.

Крађа струје готово нерјешив проблем

У наставку разговора Ракочевић је изнио мишљење да је прави разлог високих губитака, ипак крађа струје, а то је проблем с којим се није лако борити, јер ко краде тај се добро чува. А краде се на разне начине и није ријеч о појединачним случајевима, већ о појави, што је отежавајућа околност. Контроле су свакодневне, али је Бијело Поље карактеристично по томе што има свега 1300 стамбених јединица у зградама, а остало су приватне куће и велики број потрошача не дозвољава приступ мјерном мјесту које је, у већини случајева у објектима. Ипак се откривају нови случајеви неовлашћене потрошње који се процесуирају, али у Електродистрибуцији су незадовољни судским пресудама након спроведеног судског поступка које им нијесу од помоћи, јер се починиоци углавном ослобађају или им се изричу условне казне. Ствари би се почеле мијењати да коначно неко буде ка-

жњен затвором зато што је крао струју јер је то кривично дјело.

Рјешење тог проблема, по мишљењу

У “пракси” искључење потрошача са мреже због неплаћања дуга за струју веома је тешко, јер су у питању потрошачи који све

самоносивих каблова велики посао који ова ЕД не може постићи, већ се мора ангажовати извођач са стране. Ово и због тога што има доста радника који из различитих разлога не могу да раде свој посао, али се у ЕД труде да све њих упосле како би зарадили свој лични доходак. Коначно су разријешени и проблеми око организовања физичких радова на легитиман начин, које има свака електродистрибуција, и то тако што је направљен уговор са извођачем ових радова који утичу не само на одржавање напонског стања, него и на смањење губитака.

Недавно акцијом продаје радног мјеста шест радника је напустило ЕД Бијело Поље, што није мало за једну овакву цјелину у којој су систематизована 82 радна мјеста, каже Ракочевић истичући проблем недостатка монтера у Служби одржавања и Служби мјерења, као и електро инжењера, с обзиром да има доста посла и у Развоју, и у овим службама, а, осим директора, има свега три дипл. инжењера, што је премало за толико посла.

Везано за возним парк, директор бјелопольске ЕД је рекао да имају доста проблема, иако су прошле године добили четири нова теренска возила, али је већина осталих возила потпуно израубована, и велики су трошкови њиховог одржавања.

- Неопходан нам је камион за транспорт стубова, и то онај мањи који може да се креће по лошим путевима, као и један број мањих возила која нијесу скупа а користе раницима на контроли и искључењима. Обнова возног парка би нам знатно олакшала посао, који је овако врло тешко организовати, с обзиром да дневно, у просјеку, 18 екипа излази на терен, казао је, на крају, Небојша Ракочевић.

Б.М.

Управна зграда ЕД Бијело Поље

директора ове ЕД, је у измјештању бројила ван објекта потрошача и увођењу даљинског читавања потрошње, посебно зато што се та средства врло брзо враћају. То најбоље потврђују резултати који су постигнути у два графо реона у Бијелом Пољу на којима је уведено даљинско читавање бројила. На тим реонима сви прикључци су доведени у технички потпуно исправно стање, сви мјерни уређаји су измјештени из објекта и комерцијални губици су минимални, а смањени су чак и технички губици, али је у првом реду елиминисана могућност крађе струје.

Овом приликом Ракочевић се осврнуо и на акцију за смањење губитака „Сви трошимо а ко плаћа“ рекавши да је ова акција имала успеха и да су остварене велике уштеде за ЕПЦГ.

- Реализована енергија прије почетка акције је знатно већа од реализоване енергије од почетка акције на овамо, што значи да Електропривреда није морала да купи ту струју, а то је, дефинитивно, велика уштеда, сматра Ракочевић и додаје да је требало више пажње поклонити медијској кампањи и искористити њихову моћ.

- У Црној Гори има нешто више од 300 хиљада потрошача од којих преко 70 одсто није проблематично и тај дио јавног мњења Електропривреда увијек има на својој страни, али није направљена добра копча, и то је мана ове акције, тврди Ракочевић и наставља да је требало тражити рјешење проблема у директној комуникацији са тужилаштвом и судовима, односно полицијом која има своје методе и по питању крађе може много да учини.

- ЕД Бијело Поље поднијела је преко 1400 прекршајних пријава против потрошача који на обавезу за утрошену ел. енергију гледају као на поседњу у низу обавеза.

чине да ометају наше екипе на терену да обаве посао. Њима се онемогућава приступ до мјерних уређаја, не пуштају се ни у дворшга и на сваки начин до физичких насртаја и пријетњи оружјем, спречавају се ове акције монтера.

Без проблема са резервним дјеловима

О сврнувши се на реализацију овогodiшњих планова текућег одржавања, Ракочевић је истакао да су резервни дјелови редовно пристизали, тако да се ове године посао одвијао без застоја, што раније није био случај. Гдје се може, врши се замјена дрвених стубова бетонским, мада је, по њему, уградња бетонских стубова и

ЉЕТОВАЊА У АРАНЖМАНУ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДЕ

Као и прошле године

Један број наших радника и ове године је изабрао да дио свог годишњег одмора проведе у туристичко-угоститељским објектима на Црногорском приморју, Жабљаку, Колашину, као и објектима којима газдује “Рекреатурс” из Београда, а уговорио их је Друштвени стандард ЕПЦГ, који већ годинама успјешно организује љетовање радника Електропривреде. То није само због повољних услова и цијена које су на прошлогодишњем нивоу, него и због квалитета смјештаја, у што су се наши радници могли увјерити претходних година. Предност да користе ове повољности имали су радници са бројнијом породицом и они који у претходном периоду нијесу користили одмаралишта.

Иначе, услови љетовања у 2008. години су слични прошлогодишњим, а коришћење услуга може се платити у шест мјесечних рата.

Смјене у трајању од десет дана почеле су, као и сваке године, 20. јуна, а интересовање наших радника је нешто мање него претходних година, иако су цијене ових услуга на Црногорском приморју знатно поскупиле, и то не само у хотелима, него и у приватном смјештају. То је по мишљењу руководиоца Друштвеног стандарда Слободана Копривице, одраз повећања трошкова живота и лошијег стандарда наших радника у односу на претходни период.

Б.М.

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА БАР

Реконструкција трафо реона тежиште активности

■ Појачане активности на искључењу са мреже нелегалних потрошача који барској електродистрибуцији стварају велике проблеме

■ Приоритетан задатак и читавање тзв. викенд потрошача

У оквиру припреме за овогодишњу туристичку сезону у Електродистрибуцији Бар су, према ријечима директора **Јагоша Пуповића**, у периоду од октобра прошле до краја јуна ове године завршили бројне важне пројекте.

Тако је на подручју барске општине извршена потпуна или дјелимична реконструкција неколико трафо реона, као и реконструкција, односно оправка 10 киловолтних далековада: „Бар-Сутоморе“ и „Сутоморе-Чањ“. Оба ова далековада су, иначе, предвиђена за резервно напајање конзума Сутомора од стране Бара или Чања, а 10 kV далековод „Бар-Сутоморе“ због оштећења био је, по ријечима Пуповића, ван погона дуги низ година.

У склопу активности на припреми туристичке сезоне у Сутомору постављене су и пустене под напон четири нове трафостанице 10/0,4 kV (ТС Рутке II, ТС Чањ, ТС Сутоморе-Мирошица и ТС Ратац), од којих су три добијене из тзв. француског кредита, а прва је укључена ТС 10/0,4 kV Чањ. Постављен је, такође, и нови 10 kV кабал „Рутке I – Рутке II“, након чега је пуштена у рад ТС Рутке II.

Екипе ЕД Бар су, у оквиру својих редовних активности, отклониле и кварове на 10 киловолтним кабловима ТС Никшић - ТС Корали, ТС Рутке I - ТС Препумпна станица, чиме је омогућено резервно напајање не само великог броја потрошача, него и веома важних пумпи за воду у Сутомору.

Реконструкција далековада

На подручју Великог Пијеска извршен је, према ријечима директора Пуповића, ископ и постављање 10 киловолтног кабла „Велики Пијесак – Понта“, а након пуштања под напон и прикључења нове ТС Понта биће на квалитетан начин ријешено напајање потрошача са тог подручја.

Такође је, у циљу сигурнијег напајања потрошача овог конзума, урађена реконструкција 35 kV далековада од ТС 110/35 kV Бар до ТС 35/10 kV Буљарица, а радове на тим далеководима изводиле су одличне екипе Електроградње које су, нагласио је Пуповић, заслужиле сваку похвалу.

Што се тиче планираних даљих актив-

Јагоша Пуповић

ности, он је истакао да је предвиђено да у току јула и августа екипе ЕД Бар буду ангажоване на отклањају евентуалних кварова и да акценат буде стављен на смањење безнапонског стања, изазваног кваром. Зато је, у циљу што бржег отклањања кварова, повећан број дежурних екипа, у складу са смјерницама руководства матичне функционалне цјелине које су добијене на састанку, одржаном у овој цјелини пред почетак туристичке сезоне, уз присуство свих директора приморских електродистрибуција.

Искључења нелегалних потрошача

Везано за активности на смањењу губитака, директор Пуповић је казао да су на подручју барске електродистрибуције отпочеле активности на искључењу свих објеката који су прикључени на мрежу, а не налазе се у бази потрошача Електропривреде. На овом подручју је, иначе, веома изражен проблем немогућности добијања дозволе за градњу објеката, јер не постоје детаљни урбанистички планови, као основни предуслов за то. Пуповић наглашава да је већ изграђен велики број објеката а да надлежне општинске службе нијесу предузеле кораке на спречавању нелегалне градње у Бару. Он посебно истиче да нелегално прикључени потрошачи ел. енергије стварају огромне проблеме овдашњој Електродистрибуцији која је ангажовала више екипа за контролу и проналажење таквих објеката, те њихово искључење са мреже.

-У акцији спроведеној средином јуна искључено је око 230 нелегалних објеката на различите начине, на бројилу, прикључном ормару или чак на стубном мјесту на којем је објекат био прикључен, сопшти је директор

ове ЕД додајући да је тешко процијенити колико има нелегално прикључених објеката у општини Бар, али ће се наставити активности на њиховом искључењу.

Један од приоритетних задатака, према ријечима нашег саговорника, је и читавање конзумента који се у Електродистрибуцији Бар третирају као викендаши. Познато је, наиме, да у барској општини постоји око дванаест хиљада потрошача који овдје бораве само у јулу и августу, због чега је неопходно да се у том периоду прочита њихова потрошња, да не би дошли у ситуацију да та мјерна мјеста буду недоступна, јер се објекти након сезоне закључавају до следеће године.

А почетком јула спроведене су контроле потрошача од стране екипа из сусједних електродистрибуција (Будва и Улцињ), што је, као и увијек, дало веома позитивне ефекте, каже Пуповић и наставља да је веома битна активност, везано за праћење и смањење губитака, груписање потрошача по трафо реонима, што је у барској електродистрибуцији завршено крајем јуна, а опремање трафостаница 10/0,4 kV мјерним гарнитурима омогућиће да се лоцирају трафо реони са највећим губицима, након чега ће се интензивирати активности на њиховом смањењу.

У току овог лjeta још је, како је казао Пуповић, предвиђено да се заврше послови на

Монтажа ТС 10/0,4 kV Чањ

добијању свих потребних документа за пројекте који, према Плану, треба да се раде након завршетка туристичке сезоне. У питању су, следећи пројекти: постављање 10 kV кабла из ТС Стари Бар према Заљеву, затим постављање 10 kV кабла из ТС Кончар према Шушњу и из ТС Сутоморе према хотелу Инех (до ТС Брца), као и постављање нове ТС 10/0,4 kV „Илино-Шушањ“.

- Тако ће се све припремити да ови радови почну средином септембра, како је и планирано, рекао је, на крају Јагоша Пуповић.

Б.М.

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА УЛЦИЊ

Поузданији напон у туристичкој сезони

■ У циљу смањења оптерећења у туристичкој сезони, у ЕД Улцињ су у претходном периоду извршили приоритетне послове у инвестиционом одржавању и изградњи

Да би што спремније дочекали туристичку сезону у ЕД Улцињ су у претходном периоду радили на реализацији неколико виталних пројеката у циљу ублажавања оптерећења у лјетњем пврриоду у овом најужнијем дијелу Црногорског приморја, у којем у шпиту сезоне борави преко 100 хиљада гостију.

С тим у вези ће крајем овог мјесеца, како нам је 20. јуна, приликом наше посјете овој ЕД, рекао директор Љоро Нрекић, бити пуштена под напон ТС 1000 kVA Ђеран, а почетком јула и нова ТС 630 kVA из тзв. француског кредита која је управо монтирана на за то предвиђеној локацији и за коју су обезбијеђена неопходна документа од стране улцињске општине. Тиме ће се растеретити и дио Пињеша, а почетком јула треба да се пусти под напон и неколико стубних трафостаница од 160 до 250 kVA. Исто тако, у Ђеране на Порти је, уз учешће групе грађана, односно пет највећих потрошача, оспособљена и ових ће дана ући у погон трафостаница која је прошле године, због преоптерећења, потпуно изгорела. Тиме је растерећено подручје на потезу од Ђерана према мору и Рту да се не би поновили прошлогодишњи велики проблеми, када је Електродистрибуција била принуђена да уведе рестрикције.

Неопходна ТС 35/10 kV

Остао је, према његовим ријечима, још неријешен центар града, гдје ће сигурно бити проблема док се не направи једна 35/10 kV трафостаница за снабдијевање ужег центра Улциња, јер су у том подручју оптерећења недопустиво велика. Наиме, постојећа ТС је снаге 2 x 8 MVA, а већ прошле године је то пробијено, због чега је рјешавање снабдијевања градског језгра у Улцињу, односно изградња ТС 35/10 kV ушла у планове и ФЦ Дистрибуција и ЕД Улцињ којима се предвиђа да се та трафостаница, вриједности од преко милион еура, заврши до краја 2009. године.

—У договору са предсједником општине ради се на одређивању локације и већ смо излазили на терен и одабрали парцелу од 800 м² у најужем дијелу Улциња, на Пињешу. Како је ту предвиђен дјечји вртић, неопходно је извршити измјену детаљног плана и покренути прибављање документације за ту локацију која је такође атрактивна и за туристички развој града, објашњава Нрекић.

Љоро Нрекић

Он подсјећа да су два доскорашња највећа потрошача ел. енергије у Улцињу били хотел „Галеб“, који је срушен и хотел Медитеран, са снагом 2 x 630 kVA, а сада се планира изградња нових хотела са 5 звјездица на тим локацијама, тако да би један извод из планиране ТС 35/10 kV ишао према Пињешу, чиме би се за дужи период ријешило питање квалитетног снабдијевања ел. енергијом Улциња, а такође је у плану и рјешавање питања поузданог напајања Валданоса који је у власништву

ресорног Министарства одбране.

Што се тиче подручја Велике плаже, ту је још прошле године направљен дио далековода који је у функцији, а ове године завршен други дио, тако да је каблирано око три и по километра далековода, што је добро рјешење, јер је на овај начин обезбијеђен, с обзиром да пролази кроз насеље, а иначе, био је у лошем стању јер је израђен прије више од 40 година. Нрекић каже да је на том дијелу Велике плаже, према Ади Бојани, направљено и неколико стубних трафостаница, што није коначно рјешење, јер су ту оптерећења много већа, али је рјешење за ову сезону која ће, како очекује, проћи без преоптерећења и увођења рестрикција што је, ипак, најважније.

Кад је Ада Бојана у питању, договорено је са директором Улцињске ривијере да они набаве комплетну нову опрему, јер су далековод и трафостанице на том подручју њихово основно средство, а да их Електродистрибуција одржава, што је и налог Министарства за туризам. Овдје је, међутим, по њему једино рјешење монтаже и изградња нових трафостаница веће снаге и новог далековода, да би, како је казао, мирно спавало док траје туристичка сезона.

Контрола мјерних мјеста перманентан задатак

На сеоском подручју Електродистрибуција је направила неколико нових трафостаница, а једна је добијена од ФЦ Дистрибуција, што је искоришћено за сређивање стања у Кручама, гдје је било дошло до оптерећења. Има, каже директор улцињске ЕД, много посла и много обавеза на опремању трафостаница, њиховом пуштању под напон, одређивању локација, али и везано за преглед мјерних мјеста, што је перманентни задатак ове дистрибуције због недопустиво великих комерцијалних и техничких губи-

така који су знатно изнад плана.

—Планирамо да, у сарадњи са менаџментом Предузећа, уградимо велики број нових бројила, а она која смо добили већ смо монтирали након демонтажа старих, мада нијесам задовољан динамиком ових радова због недостатка извршилаца који би обављали тај посао, као и посао контроле потрошње, у циљу смањења губитака ел. енергије, који, иначе нијесу проблем који се може ријешити за мјесец дана, па чак ни за годину или двије, без адекватне опреме и без измјештања мјерног мјеста на линију раздвајања јавног и приватног власништва, тврди Нрекић објашњавајући да ту има доста проблема јер су мјерна мјеста углавном унутар објеката, тако да су веће могућности манипулисања тих потрошача са бројилом.

—Било је и овдје, као и у другим конзумима, много различитих метода крађе струје у претходном периоду, од скидања мостова, савезних плombs, до стављања филмова и другог, али ми покушавамо да се с тим изборимо, мада електричари избјегавају да раде овај посао због проблема са којима се сусрећу на терену и других разлога, наводи Нрекић и додаје да је лично предводио неколико успјешних акција контроле потрошње, и то оних потрошача за које се сумњало да неовлашћено користе ел. енергију, што је кривично дјело. Зато су их и кривично гонили, односно поднесено је 28 кривичних пријава Општинском суду у Улцињу, а ле се предмет не процесуирају и ништа се не рјешава по том питању.

Поднесено је и преко 400 прекршајних пријава због неплаћања ел. енергије или недозвољавања искључења са мреже, али још ниједан предмет није ријешен у Основном суду и није то случај само у Улцињу, већ сличан проблем имају све црногорске дистрибуције, рекао је Нрекић који је везано за радну снагу, саопштио да је ову ЕД напустило 7 радника, од којих је шест продало радно мјесто, а један отишао у пензију. Он сматра да ће отићи још радника уколико се обнови понуда ЕПЦГ о продаји радног мјеста, а за Дистрибуцију то значи ослобађање од вишка радника, посебно оних који се не труде да своје радне задатке успјешно обављају. Наиме, иако сви радници долазе на вријеме на посао, не труде се сви једнако и не спроводе налоге по хијерархији која је успостављена у ЕПЦГ.

—Директор Електродистрибуције има много одговорности а мало овлашћења, али ја сам ипак задовољан спровођењем политике ЕПЦГ у овој ЕД, јер ја као директор управо то и радим зато што сматрам да је то важно. Такође је веома важно да потрошачи буду задовољни, јер по мом схватању, ми смо овдје у њиховој служби а чести прекиди и проблеми утичу да потрошачи буду незадовољни, да не плаћају ел. енергију, да пишу примједбе и сл. Ово је сложен процес, а Улцињ је специфична и сложена средина, тако да је овдје тешко спроводити одређене налоге, рекао је, на крају директор ЕД Улцињ, Љоро Нрекић.

Б.М.

ШЕСТИ СПОРТСКИ СУРЕТИ РАДНИКА ЕПЦГ У УЛЦИЊУ

Дружење прије свега

■ Око 350 учесника из свих цјелина Електропривреде подијељено у шест екипа, такмичило се у 12 дисциплина

■ Укупни побједник овогодишњих сусрета Екипа 6 (ТЕ Пљевља, ЕД Пљевља, ЕД Жабљак), а најбољи такмичар Веселин Савић из Екипе 4 који је освојио прво мјесто у дисциплини пењање на стуб. Најбоља такмичарка Шестих сусрета Соња Поповић из Екипе 4 која је победила у пикаду

Сусрети радника Електропривреде Црне Горе, који су постали лијепа традиција, одржани су по трећи пут на спортским полигонима хотела „Белви“ на Великој плажи у Улцињу, од 18- до 22. јуна.

Овај најјужнији дио црногорске обале и ове године је угостио око 350 радника који су се неколико дана такмичили у десетак дисциплина, дружили, склапали нова познанства и уживали у лијепом улцињском амбијенту.

Свечаном отварању овогодишње ма-

нифестације спорта и рекреације, поред бројних учесника присуствовали су и председник Одбора директора др Радомир Миловић и члан Одбора Војин Ђукановић, Љоро Нрекић, директор ЕД Улцињ и Брано Медојевић, директор ЕД Мојковац, као и Кеко Љамовић, председник ОСП Улцињ и председник Синдиката ЕП Македоније Роберт Симоновски са сарадницима, а сусрете је отворио Мрка Мркић, помоћник извршног директора за Дирекцију Друштва који је на пригодној свечаности учесни-

Хотел Белви: мјесто одржавања сусрета

цима и гостима пожелио да тих неколико дана заједништва проведу у пријатном дружењу и опуштеној атмосфери.

- Нека преовлада спортски дух у витешким надметањима и нека победије најбољи, рекао је Мркић.

Учеснике и госте Шестих сусрета радника ЕПЦГ у име Организационог одбора поздравила је Наташа Николић, а у име Одбора за спорт и рекреацију Синдикалне организације ЕПЦГ Блажо Бркуљан. Увјерен да ће ови сусрети протети у спортском духу, дружењу и пријатељству, уз витешко надметање и борбу, он је, поред осталог, казао да су сусрети постали традиционални захваљујући такмичарима.

- Желим да и овдје потпуно оправдамо олимпијску крилатицу: „Важно је учествовати, а нека победи најбољи“, јер и у спорту, као и у животу, никад не одлучује само спремност и спретност, већ, најчешће, срећа. Одавде треба да се понесу лијепа сјећања и успомене на заједнички проведене дане, рекао је Бркуљан.

Побједнички пехар Екипи 6

Око 350 учесника из свих цјелина ЕПЦГ, подијељени у шест екипа (Екипа 1- такмичари ФЦ Пренос, Дирекције Друштва, Сектора за дистрибуцију и Дирекције ФЦ Снабдијевање; Екипа 2 – такмичари електродистрибуција Колашин, Мојковац, Бијело Поље, Беране и Рожаје; Екипа 3 – такмичари ЕД Подгорица и Електроградње; Екипа 4 – такмичари ХЕ Пива, ХЕ Перућица и ЕД Никшић; Екипа 5 – такмичари електродистрибуција Улцињ Бар, Цетиње, Будва, Тиват, Котор и Херцег Нови и Екипа 6 – такмичари ТЕ Пљевља и електродистрибуција Пљевља и Жабљак) такмичили су се у дванаест дисциплина: мали фудбал,

Блажо Бркуљан је отворио сусрете а Мрка Мркић поздравио учеснике

Отварање сусрета уљепшали чланови КУД-а "Ћегош" са Цетиња

шах, стрељаштво, пикадо, крос, стони тенис, пливање, баскет, навлачење конопца, одбојка на пијеску, триатлон и пењање уз стуб.

Укупни побједник Шестих сусрета радника ЕПЦГ, са освојених 38 бодова је **Екипа 6** којој је припао и побједнички пехар. На друго мјесто се пласирала Екипа 2 са два бода мање, док је треће мјесто у генералном пласману заузела Екипа 4 са 33 бода.

Што се тиче пласмана по дисциплинама, најбоља у малом фудбалу је била **Екипа 5**, која је сигурном игром надвадала своје ривале, друга је била **Екипа 2**, а трећа **Екипа 4**. За најбољег голгетера у овој дисциплини проглашен је **Рајо Каваја** из побједничке екипе, коме је на завршној вечери такође додијељена плакета.

Побједник у шаху је **Екипа 6**, друго мјесто освојила је **Екипа 3**, а треће **Екипа 5**. Најбољи појединац био је **Милан Пјешивац** са освојених 10 бодова, друго мјесто припало је **Борису Бабовићу** (9), а треће **Рајку Липовцу** (8,5).

Прво мјесто у стрељаштву у мушкој конкуренцији припало је **Екипи 4**, друго **Екипи 3**, а треће **Екипи 1**, а у женској **Екипи 6**, друга је била **Екипа 2**, а трећа **Екипа 4**. У појединачном пласману побједио је **Здравко Ђаласан**, други је био **Веселин Савић**, а трећи **Зоран Ђуровић**, док су најсигурнију руку у женској конкуренцији имале **Едита Шабановић**, а затим **Софка Драшковић**, па **Наташа Армуш**.

Најпрецизније у пикаду биле су такмичарке **Екипе 6** (475 бодова), иза којих су се пласирале такмичарке **Екипе 4** (463 бода) и **Екипе 1** (387 бодова). У појединачној конкуренцији побједила је **Соња Поповић**, друга је била **Ружа Перуничкић**, а трећа **Биљана Асановић**.

Код мушкараца најбржи у кросу (1000 м) били су такмичари **Екипа 3 и 2**, који су подијелили прво мјесто, док је треће мјесто заузела **Екипа 1**.

У појединачној конкуренцији очекивану побједу однио је **Славко Кљајевић**, док је други кроз циљ прошао **Никола Вукчевић**, а трећи **Ерген Адровић**.

У кросу на 400 метара за жене највише поена освојиле су чланице **Екипе 6**, док су друге биле такмичарке **Екипе 2**, а треће такмичарке **Екипе 3**.

Да године нијесу препрека показала је **Божана Војиновић** из Екипе 6, која је са 58 година била најбржа, друга на циљ стигла је **Драгица Кљајевић**, а трећа **Марија Свркота**.

Најбоља у стоном тенису била је **Екипа 1** са освојених 6 поена, друго мјесто је припало **Екипи 2**, а треће **Екипи 6**. У појединачној конкуренцији (мушкарци) прво мјесто заузео је **Брано Шћекић**, друго **Ацо Дробњак**, а треће **Етијен Агић**.

Највише поена у женској конкурен-

цији имала је **Анка Топовић** из Екипе 2, иза ње је **Ружица Перуничкић**, а трећа је **Соња Поповић**.

Најсвестранији на Шестим сусретима били су такмичари **Екипе 6**, који су са освојених 115 бодова побједили у триатлону. Друга је била **Екипа 2** (111), а

ГОДИНЕ НИЈЕСУ ПРЕПРЕКА

Да године нијесу препрека доказала је 58-годишња **Божана Војиновић** из Екипе 6 која је побједила у кросу за жене на 400 м.

Божана је ове године први пут учествовала на играма и одабрала је да се појави на стази и провјери своје атлетске способности. Иако нико није вјеровао у њен успјех, Божана их је све изненадила и оправдала крилатицу о важности учествовања.

Иначе, њен утисак је одличан, како због доброг смјештаја, тако и због лијепе атмосфере, јер су људи расположени и опуштени, што је постало ријетко у свакодневном животу.

трећа **Екипа 3** (97). У појединачном пласману прво мјесто освојио је **Божидар Лонцовић** из Екипе 6, док је друго мјесто припало **Енису Калачу**, а треће **Ивану Шамшалу**.

У атрактивној дисциплини одбојка на пијеску најуспјешнији су били такмичари **Екипе 4**, друго мјесто припало је **Екипи 3**, а треће **Екипи 6**.

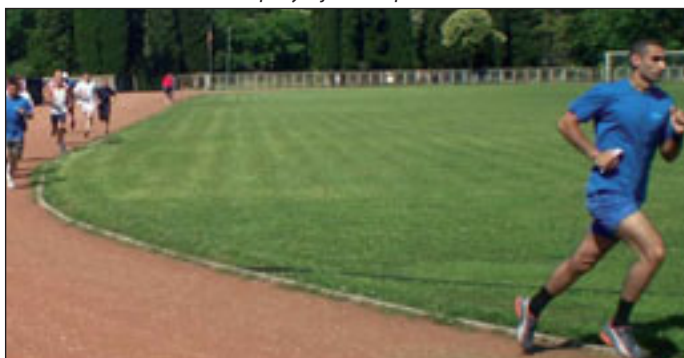
У навлачењу конопца, најзбудљивијој дисциплини Сусрета, побједила је Екипа 2 којој се у финалу није могла супроставити Екипа 4, док је треће мјесто заузела Екипа 3.

Кошарка увијек интересантна

Атрактивно - одбојка на плажи

Ко ће први до циља - крос

Пењање на стуб - најатрактивнија дисциплина сусрета

Најснажнији на дјелу - надвлачење конопца

Триатлон - скок у даљ

Ко је најпрецизнији - пикадо

Фудбал - финале

Јака конкуренција у шаху

У најинтересантнијој и најузбудљивијој дисциплини пењања на стуб, у којој је дужност сваког комплетно опремљеног такмичара била да на електрични стуб монтира СКС носач, заслужено прво мјесто освојила је Екипа 4, на друго мјесто пласирала се Екипа 6, а на треће Екипа 2. Пласман екипа утврђиван је на основу постигнутог радног и примјене казненог времена, а најбоља је била екипа са најмањим укупним временом.

У појединачној конкуренцији најбољи је био **Веселин Савић** из побједничке екипе, само 42 секунда заостатка имао је **Радун Пејовић**, а трећи је био **Чедомир Шарац**.

Опуштање и смијех много значе

По оцјени **Обрада Ђуровића**, такмичара у надвлачењу конопца, Сусрети су права ствар и потпуно је примјерен слоган овогодишњих сусрета „опуштено“, јер нам то свима треба, као и нова пријатељства и познанства. Још једом се показала оправданост организовања сусрета наших радника који су се сви скупа потрудили да створе добру атмосферу.

И **Анка Топовић**, најбоља такмичарка у стоном тенису и редован учесник сусрета, носи лијепе утиске из Улице са жељом да се ова драгоцјена манифестација дружења, рекреације, спорта и упознавања са колегама из цијеле ЕПЦГ, и даље настави.

За **Зорана Рабреновића** сусрети радника ЕПЦГ су манифестација на којој су сви једнаки,

без обзира на послове које обављају, што даје посебан квалитет дружењу и ојачава јединство колектива.

Такмичарка у пикаду **Снежана Станојевић** у први план је ставила људску димензију Сусрета: опуштање, дружење и зближавање радника из свих цјелина, али је ова манифестација и прилика да

ГОСТИ ИЗ СИНДИКАТА ЕП МАКЕДОНИЈЕ

На Шестим сусретима радника ЕПЦГ као гост је учествовала четворочлана делегација Синдикалне организације ЕП Македоније, на челу са њеним председником **Робертом Симоновским** који нам је рекао да они имају веома добру сарадњу са црногорским колегама које, већ традиционално посјећују сваке године, као и они њих.

- Кроз дугогодишњу сарадњу са Синдикатом ЕПЦГ пратимо и развој синдикалне дјелатности ма међународном нивоу ради побољшања услова за раднике у нашим компанијама. Иначе, Црногорци су добри домаћини и захвални смо нашим колегама и другим радницима Електропривреде на срдачном пријему, казао је Симоновски и додао да су имали неколико сусрета са радницима и члановима пословодства на којима су они изнијели своја искуства и дешавања у Македонији, везано за енергетику, а од црногорских колега се информисали о дешавањима код нас.

се искажу спортске вриједности у дисциплинама које су на програму.

Сусрети су полигон за спортска такмичења, али и за кратак предах и, што је најбитније, за дружење, које је и овог пута било на високом нивоу, као и организација и смјештај, рекао нам је Владимир Никчевић, председник Такмичарске комисије

И Соња Перишић је у први план ставила могућност дружења, упознавања и зближавања радника из свих дјелова Друштва, због чега су овакви сусрети права ствар за запослене у ЕПЦГ.

Лијепе утиске са Шестих сусрета носи и Жељко Перковић из ФЦ Пренос.

Као и осталим учесницима, и њему је нарочито задовољство причинило дружење са колегама из осталих цјелина са којима нема прилике да се другачије сретне

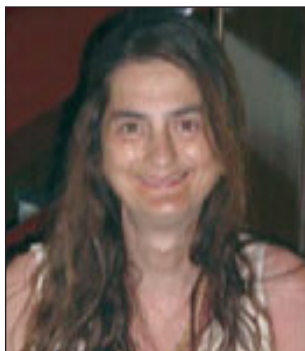
- Важно је учествовати и дружити се, а сви смо ми побједници, јер резултат и

Триатлон - бацање кугле

Оштро око и сигурна рука - стрељаштво

Најбољи такмичари Сусрета - Соња Поповић и Веселин Савић

Са завршне вечери

Уручивање пехара

није важан, казао нам је он, и додао да је задовољан организацијом овогodiшњих сусрета

Славко Кљајевић, радник Електропреноса, и, готово по правилу, побједник у кросу на Сусретима, је са задовољством учествовао и ове године, и, како нам је рекао, није било лако побједити, јер су екипе подмлађене, због чега је требало уложити максималан напор.

- Ови сусрети за раднике су веома корисни и треба наставити континуитет игара, јер би било штета узети их радницима којима је ово добра прилика за дружење, опуштање и стварање познанстава, каже Кљајевић и предлаже да се следећи сусрети поново организују у овом термину, али на Жабљаку, или неком од градова на сјеверу Црне Горе

Црна Гора је ове године домаћин првенства Балкана за ветеране крајем септембра и почетком октобра и Славко би желио да учествује, али су му за то потребне одређене припреме, што ваља финансирати.

- Обратићу се само Електропривреди, јер ме чињеница да радим у финансијски јакој фирми онемогућава да потражим спонзорство на другој страни, посебно што то нијесу велика средства, нешто око 400 еура, рекао је Кљајевић износећи мишљење да би ЕПЦГ у Репрезентацију Црне Горе за ово првенство могла укључити и финансирати још неке талентоване појединце као што су Сандра Бошњак или Дарко Раичевић који је недавно изједначио рекорд Црне Горе на 100 и оборио рекорд на 200 м, иако је његова права дисциплина 400 м.

- То је тренутно најбољи атлетичар у Црној Гори, но, и поред тога, неће учествовати на олимпијском такмичењу у Пекингу. Колико сам ја упознат, ријеч је о неким закулисним радњама, јер, очигледно није био пресудан квалитет, тако да ће његови овогодишњи изузетни резултати остати у сјеници.

Такмичили се пријатељи

Свечано вече у ресторану хотела „Белви“ почело је додјелом пехара и плакета најбољим екипама и појединцима.

PRESS ЦЕНТАР

Током трајања Сусрета радио је и Прес центар у којем је Комисија за информисање, коју су сачињавали **Лука Бурић**, **Наташа Николић**, **Тања Никчевић**, **Гордана Голубовић** и **Небојша Штурановић**, пратила све важније спортске и забавне догађаје на овој манифестацији и издавала билтене и друга обавјештења о терминима утакмица и резултатима такмичења. Три изашла броја билтена, распореди такмичења и резултати, били су хроника ових сусрета.

цима, а протекло је у пјесми, игри и ведром расположењу.

Поздрављајући учеснике Шестих сусрета и честитајући побједницима, предсједник Синдикалне организације ЕПЦГ **Слободан Кривокапић** је рекао да су ове игре замишљене као игра, а не надметање и да су такмичари пријатељи а не против-

УСЛУГА ДОБРА И КВАЛИТЕТНА

Учесницима Шестих сусрета радника ЕПЦГ комплетну услугу пружио је хотелски комплекс „Белви“, а поред смјештаја и исхране, такмичарима су били на располагању терени и други спортско-рекреативни садржаји. У непосредној близини је и чувена Велика плажа, што су неки учесници искористили да се, захваљујући лијепој времену, освјеже у мору.

ници, јер је циљ ширење пријатељства и дружење радника ЕПЦГ, односно предах од свакодневнице, пословних и животних обавеза. У духу спортске толеранције нема побједника и побјеђених, важно је да су сви учествовали.

Сада ваља кренути на редовне радне задатке до следећих сусрета који ће бити још једна прилика за право, истинско дружење и међусобну комуникацију.

Б.М.

Испитивање напонског стања на карактеристичним мјестима цјевовода ЦЗ у ХЕ "Перућица" (2)

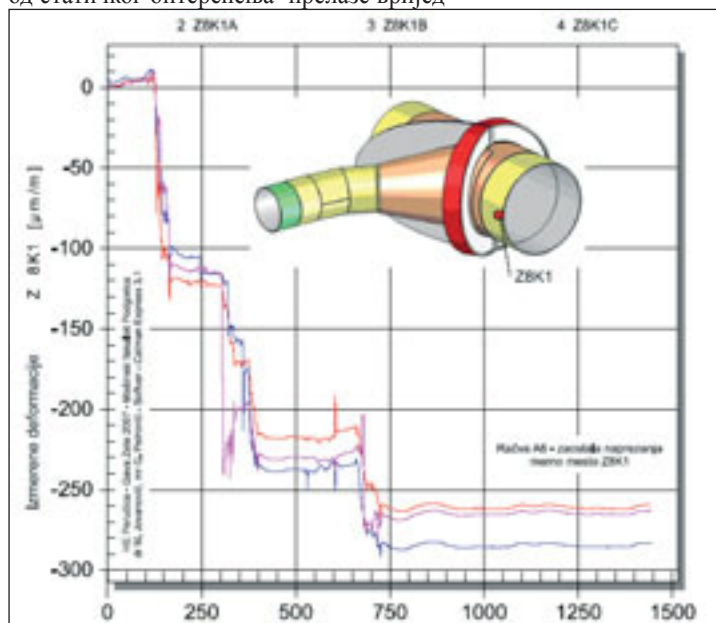

Пише: проф. др Милорад Мишо Бурић

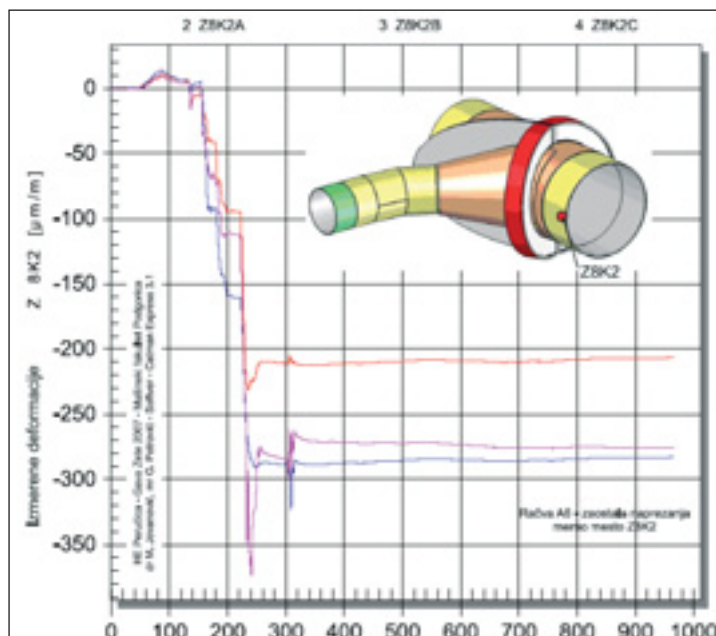
Тензометријска испитивања приказана у првом дијелу овог рада су показала да у одређеним мјерним тракама рачве А6 цјевовода ЦЗ измјерени напони од статичког оптерећења прелазе вријед-

ма појављује концентрација напона услед промјене геометријског облика, онда то одступање само за себе не представља фактор забрињавања. Међутим, заостала напрезања удружена са напрезањима од статичког оптерећења могу бити забри-

Колико је аутору овог рада познато, ово су прва испитивања заосталих напрезања извршена на некој конструкцији у Црној Гори. Наиме, у циљу добијања што квалитетнијих резултата претходно смо извршили испитивања једног дијела рачве А6

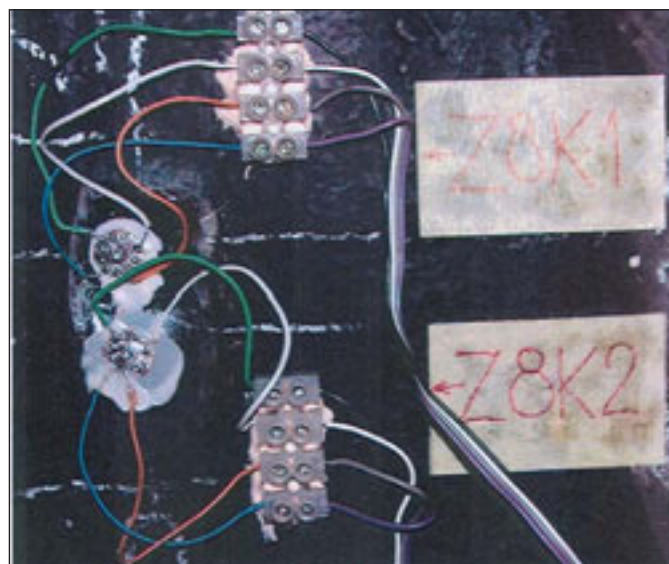
Слика 15

Слика 16

ност дозвољеног напона. Када се узме у обзир чињеница да се на мјерним мјести-

ћима из ХЕ „Перућица”, личним инвестирањем, извршили испитивање заосталих напрезања на неколико мјеста на рачви А6 цјевовода ЦЗ.

Слика 17

навајућа.

Мјерење заосталих напрезања није било предвиђено програмом

са методом магнетног памћења метала.

Мислим да је и ова врста испитивања по први пут извршена у Црној Гори. Ова се метода користи као дијагностичка метода за оцјену напонског стања у конструкци-

МЈЕРНО МЈЕСТО Z8K1				
Величина	σ_1	σ_2	φ	σ_v
Јединица	N/mm ²	N/mm ²	[°]	N/mm ²
Вриједност	426.355	401.246	47.38	414.371

Табела 1

МЈЕРНО МЈЕСТО Z8K2				
Величина	σ_1	σ_2	φ	σ_v
Јединица	N/mm ²	N/mm ²	[°]	N/mm ²
Вриједност	413.545	351.214	64.68	386.171

Табела 2

предметних испитивања. Међутим, ми смо, у сагласности са људима из ХЕ „Перућица”, личним инвестирањем, извршили испитивање заосталих напрезања на неколико мјеста на рачви А6 цјевовода ЦЗ.

јама израђених од магнетичких метала. Заснива се на појави да се магнетички метали магнетишу под дејством магнетног поља Земље. Мјерењем интезитета магнетног поља Н_r на површини објекта који испитујемо, добијамо његову расподелу дуж линије скенирања.

Суштина рада овог уређаја заснива се

на вези јачине измјереног магнетног поља у некој тачки материјала и концентрације напрезања материјала у тој тачки. Наравно, узрок концентрације напрезања може бити различит тј. не морају бити у питању само заостала напрезања.

За ова мјерења као и тумачења резултата сарађивали смо са екипом под руководством Валерија Шаренца „дипл.инж.маш из фирме „КОММЕТ” д.о.о.-Београд.

На неколико тачака рачве А6 смо нашли значајну концентрацију напрезања а онда анализом одабрали двије тачке за које смо сматрали да имају највећа заостала напрезања. То су тачке са ознакама Z8K1 и Z8K2.

Њихови положаји на рачви као и одговарајући дијаграми деформација су приказани на сликама 15. и 16.

Слика 17. приказује изглед постављених мјерних трака на предметним тачкама.

Прорачун главних напона и референтног напона (по хипотези Von Mises-a) је урађен према упутству HBM - Central Hole Method (Метода централног отвора)-HBM 2007.

По том поступку су добијени резултати дати у табелама 1. и 2.

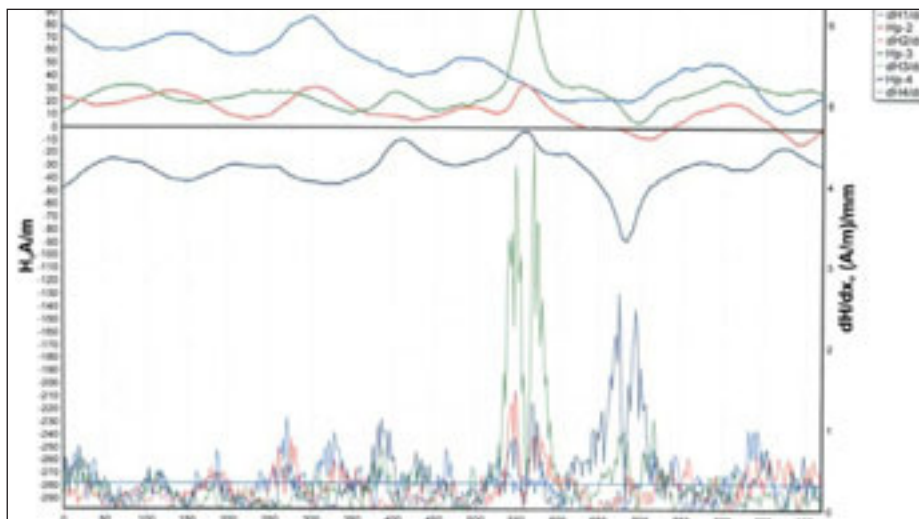
Као што се из табела 1 и 2 види, референтни заостали напони имају јако високе вриједности.

Локацију за лијепљење мјерних трака са изразитом концентрацијом напона смо дефинисали на основу екстремних вриједности дијаграма приказаног на слици 18. Ове екстремне вриједности се налазе у зони сучебног шавва, прије рачвања воденог млаза у рачви А6, на растојању од око 550 мм од почетне тачке снимања, као што се види са дијаграма на слици 18. Слика 18. представља дијаграм нормалних компоненти магнетног поља H_r и њихових градијената.

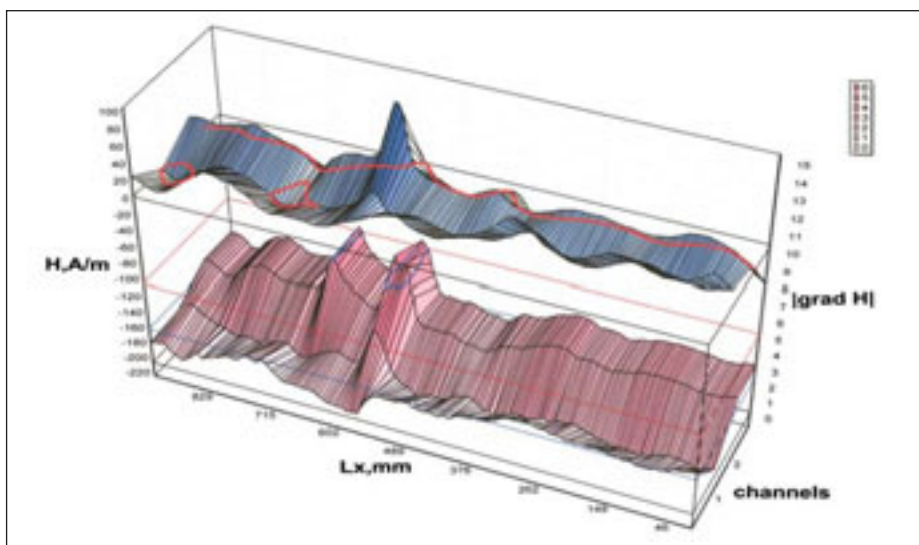
На слици 19. је приказана изометријска расподјела нормалних компоненти магнетног поља H_r и њихових градијената дуж завареног споја на цјевоводу пречника 2500 мм рачве А6.

Неповољна околност је што су ови напони откривени у тачкама које су на малој удаљености једна од друге, али испитивањем нијесмо примијетили да су и околне тачке са тако великим концентрисаним напонима (што се види и са дијаграма на сликама 18. и 19.).

Било би веома опасно ако би овакви заостали напони егзистирали по некој линији или површини конструкције рачве А6.

Слика 18

Слика 19

Да би се са сигурношћу открила ова могућност било би неопходно уређајем за магнетно памћење метала детаљно прећи комплетну рачву А6 а затим измјерити заостала напрезања у критичним мјестима.

Треба истаћи да извор опасности за цјевовод ЦЗ може бити и евентуално деформисано стање његових ослонаца. Наиме, требало би провјерити квалитет клизних површина јер он знатно утиче

Слика 20

Такође би било корисно овом методом испитати и друга мјеста на цјевоводу ЦЗ да би се на вријеме отклонила евентуална опасност од преоптерећења цјевовода.

на вриједности сила реакција ослонаца а тиме и на оптерећење цјевовода ЦЗ.

У току динамичких режима рада агрегата А6 и А7 двије екипе су синхронизо-

Слика 21

Слика 22

Слика 23

Слика 24

вано радиле. Једна на тензометријским мјерењима а друга на мјерењу притиска воде у цјевоводу испред турбине агрегата (слике 20, 21, 22 и 23).

За вријеме мјерења, у тунелу у којем је смјештена рачва А6, владали су веома неповољни услови тј. појавила се велика вода, тако да смо инструменте и мјерна мјеста морали заштитити што се види на сликама 22. и 23.

Ипак, инструменти су радили стабилно што показују коректно добијени резултати.

Такође смо измјерили и помјерања рачве А6 са компаратерима који су приказани на слици 24.

ЗАКЉУЧАК

Због ограниченог простора, овдје су резултати наведених испитивања дати селективно али технички коректно. Они ће бити проширени квантитативно и квалитативно и презентирани у Завршном извјештају.

Обухватиће се и резултати испитивања напонског стања дилатације-Т8 цјевовода ЦЗ.

Сматрам да су наведена испитивања успјешно окупила квалитетне истраживаче из ХЕ „Перућица“ и ван ње. Коришћене су неке од најсавременијих метода испитивања конструкција.

Треба истаћи да се квалитетни резултати, добијени испитивањем напонског стања на карактеристичним мјестима цјевовода ЦЗ, не би могли остварити без значајне помоћи од стране менаџмента „ХЕ Перућица“-дипл.инж.маш. **Штепана Шундића** и дипл.ел.инж. **Зорана Перовића**, а нарочито од стране инжењера из Службе за припрему, планирање и контролу машинских послова - ХЕ „Перућица“ дипл.инж.маш. **Милете Милуновића**, дипл.инж.маш. **Радосава Алексића** и инж.маш **Сава Мијушковића**.

Са великим професионалним задовољством сам примијетио, током ових испитивања, да неки инжењери из наведене Службе зналачки и веома пожртвовано обављају своје послове.

Овим испитивањем се, по мом дубоком увјерењу, још једном показало, да код нас обично не постоји дефицит у знању, вјештинама и пословном моралу одабраних појединаца, тј. показало се да се сопственим интегрисаним потенцијалима може доћи до квалитетних резултата.

(Аутор рада је редовни професор Машинског факултета у Подгорици и руководилац Центра за транспортне машине и металне конструкције)

КЛУБ ДОБРОВОЉНИХ ДАВАЛАЦА КРВИ ЕПЦГ

Добар одзив у Подгорици

Клуб добровољних давалаца крви Електропривреде Црне Горе наставља са организовањем акција за прикупљање ове драгоцене течности.

Чланови овог клуба са сједиштем у Никшићу, који онедавно своју изузет-

А за наше хуманисте то је сасвим природно јер, како кажу, крв коју дају другима и њих обнавља и обогаћује, а посебан мотив је сазнање да су неком помогли да оздрави или му спасили живот.

спроведену под окриљем Црвеног крста Плужина и у оквиру Клуба добровољних давалаца крви Плужине који је, иначе, прошле године проглашен за најбољи клуб добровољних давалаца крви у Црној Гори за 2007. годину.

Д. Рашовић, Р. Тодоровић, Ђ. Томашевић и С. Перуновић

Саша Мугоша и Балша Добровић

но племениту мисију врши у оквиру Црвеног крста Црне Горе, формирали су подружницу и у Подгорици и већ 13. јула спровели акцију у Центру за трансфузију крви главног града у којој су учествовали добровољни даваоци крви запослени у дјеловима ЕПЦГ у Подгорици.

Међу првима су се одазвали „теренци“ Електроградње **Ранко Тодоровић**, **Драган Рашовић**, **Ђоко Томашевић**, **Славко Перуновић**, **Драган Перишић**, **Саша Мугоша** на челу са техничким директором ове цјелине **Ранком Радуловићем**, као и **Балша Добровић** и **Миодраг Јаничић** из Дирекције ФЦ Дистрибуција.

- Акција је добро протекла и др **Гордана Рашовић**, начелник Центра за трансфузију крви и **Иванка Николић**, координатор за добровољне даваоце задовољни су одзивом, што су нам и саопштили овом приликом, и накнадно путем телефона, када су се захвалили хуманистима Електропривреде и када су саопштили да ће вишеструким даваоцима крви послати захвалнице, а њихове фотографије Свјетској здравственој организацији, каже **Веселинка Кока Војиновић**, координатор за Подгорицу. Она је додала да би одзив сигурно био масовнији да претходног дана на подручју града није било више кварова због невремена, због чега је већина давалаца била на терену. Зато ће следећа акција, која се планира за септембар, сигурно бити још масовнија.

Овај чин показује њихову племенитост, али и грађанску одговорност и жељу да ове животне течности која се, како стоји у Упству трансфузије, не може набавити у апотеци, буде довољно. То сазнање свима нама даје сигурност.

Осим ове акције у Подгорици, добровољни даваоци крви из ЕПЦГ, организовани у Подружници Пива, имали су крајем маја сличну акцију,

Овог пута смо у прилици да обавијестимо и да је у дјеловима ЕПЦГ у Пљевљима 11. јула формирана Подружница Клуба добровољних давалаца крви Електропривреде и да је за њеног предсједника изабран Ратко Пушоњић, дугогодишњи добровољни давалац, те да ће своју прву акцију договорити са Центром за трансфузију крви у Пљевљима и Црвеним крстом тога града.

Б.М.

IN MEMORIAM

У Никшићу је 24. јуна сахрањен **Немања Тешић**, вођа смјене у ХЕ „Пива“, човјек кога ће се његове колеге и пријатељи још дуго и са љубављу сјећати.

Немања је рођен 1. јануара 1949. године у Буковици код Бијељине, одакле је након завршетка школовања отишао у Марибор, гдје је у фирми „Метална“ почео свој радни вијек. Са „Металном“ долази у Црну Гору, прво да гради ХЕ Перуница, а потом и ХЕ Пива.

Немања није задржао своје знање за себе, већ га је уградио у Хидроелектрану, стручно и одговорно обављајући свој посао од почетка изградње електране, што није остало незапажено, па му је понуђено мјесто вође смјене у ХЕ Пива које је он прихватио и од те далеке 1975 године до своје смрти, не штедећи се, савјесно га обављао. Припадао је генерацији која је радила и градила и иза које је остао неизбрисив траг.

НЕМАЊА ТЕШИЋ

Опраштајући се у име колектива од овог дивног човјека, друга и пријатеља, који је пљенио племенитошћу и једноставношћу, **Василије Осмаић** је, поред осталог, рекао да су тежак посао који је обављао и претјерана ревност и одговорност оставили трага на Немању, па му је прво попустило срце, а касније његово здравље је угрозила нова тешка болест коју је храбро носио али са којом се није успио изборити, што је све који су га познавали и вољели дубоко потресло.

- Свима нама који смо имали задовољство да познајемо Немању и да радимо са њим тешко је пала вијест о његовом одласку. То је велики губитак за породицу и пријатеље и колеге, али и за колектив који му дугује неизмјерну захвалност и поштовање за дугогодишњи предан рад и све што је учинио за своје предузеће, рекао је **Осмајић**.

Б.М.

Д. Благојевић: Бресе

Уље на платну: Д. Благојевић